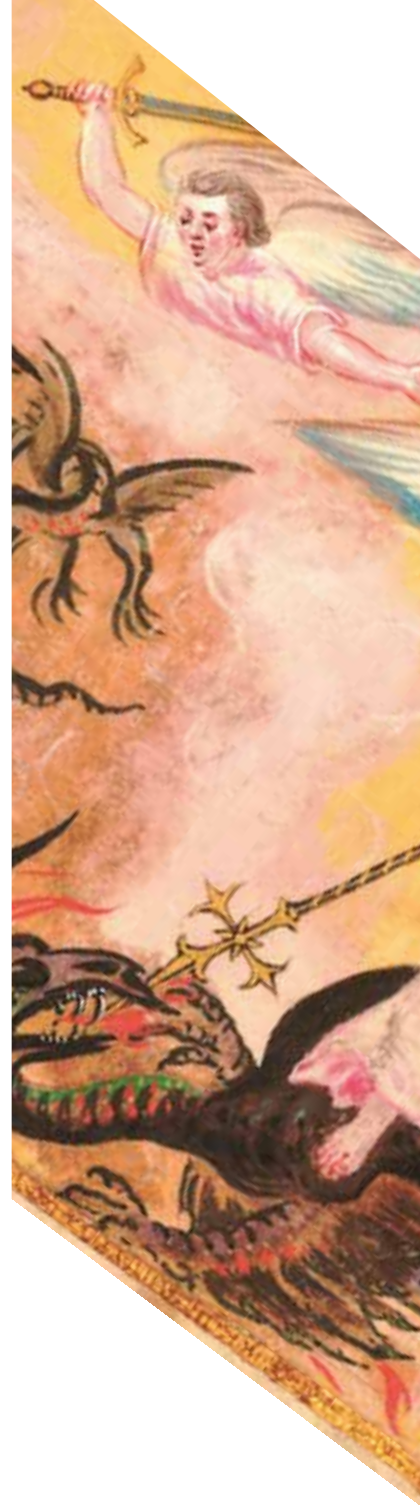

**VÝROČNÍ ZPRÁVA
KNIHOVNY AKADEMIE VĚD
2021**

KNIHOVNA AV ČR, v. v. i.

IČO: 67985971

DIČ: CZ67985971

Sídlo: Národní 3, 110 00 Praha 1

VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODAŘENÍ ZA ROK 2021

Dozorčí radou pracoviště projednána dne: 11. 4. 2022

Radou pracoviště schválena dne: 20. 4. 2022

Witzigsterig

OBSAH

I. Informace o složení orgánů veřejné výzkumné instituce a o jejich činnosti ...5

1. Složení orgánů pracoviště
2. Informace o činnosti orgánů
3. Organizační struktura KNAV

II. Výzkum a vývoj ...13

1. Výzkum knižní kultury
2. Vývoj informačních systémů
3. Projekty řešené v roce 2021
4. Vybrané vědecké výsledky
5. Uspořádané odborné akce
6. Přednášky na odborných akcích

III. Další odborná činnost ...23

IV. Informační zdroje ...29

1. Knihovní fond KNAV
2. Informační podpora AV ČR

V. Služby ...35

1. Služby pro uživatele a veřejnost
2. Služby pro pracoviště AV ČR a další instituce

VI. Vzdělávací a vědecko-popularizační aktivity ...39

VII. Ediční činnost ...41

VIII. Členství v odborných organizacích ...43

IX. Ekonomické ukazatele ...47

1. Rozpočet
2. Hodnocení nákladů
3. Hodnocení výnosů
4. Investice
5. Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření

X. Předpokládaný vývoj činnosti pracoviště ...51

XI. Další informace ...55

1. Změny zřizovací listiny
2. Hodnocení další a jiné činnosti
3. Aktivity v oblasti životního prostředí
4. Aktivity v oblasti pracovněprávních vztahů
5. Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

XII. Přílohy:

1. Základní statistické údaje za rok 2021 ...60
2. Účetní závěrka a zpráva nezávislého auditora ...64

claustra pudoris pmaent veni
la virtutū micāt verfaē ī tēplo
ōs **P**rocedēs de thalamo suo
pudoris aula īgia semie gigas
substātie alacris vt currat viā.
Egressus ei⁹ a pte regressus
ei⁹ ad ptem excurfus vsq⁹ ad i-
feros recurfus ad sedē dei
lis et no pti carnis tropheo ac-
cigere īfirma nri corpis virtute
firmās ppeni. **O**eo pti sit glia
ciusq⁹ soli filio cū spū pacito et
nūc īppenuū. **A**me. **In vigi-**
lia natiuitatis xpī addit⁹.
Prespe iā fuls⁹ tuū lumens
tes

Handwritten marginal note in a cursive script, possibly a signature or reference.

**I.
INFORMACE O SLOŽENÍ ORGÁNŮ
VEŘEJNÉ VÝZKUMNÉ INSTITUCE
A O JEJICH ČINNOSTI**

lg 829

To
Crow
ne a do

1. SLOŽENÍ ORGÁNŮ PRACOVNIŠTĚ

Ředitelka instituce: Ing. Magdaléna Vecková

Zástupce ředitelky pro výzkum, vývoj a technologie: Ing. Martin Lhoták

Zástupkyně ředitelky pro knihovnické procesy: Mgr. Zdeňka Chmelařová

Rada instituce (dále Rada KNAV) byla zvolena shromážděním výzkumných a vysokoškolských pracovníků KNAV dne 7. 12. 2016 ve složení:

předseda: Ing. Martin Lhoták (Knihovna AV ČR, v. v. i.)

místopředsedkyně: Ing. Magdaléna Vecková (Knihovna AV ČR, v. v. i.)

členové:

PhDr. Vojtěch Balík (Filosofický ústav AV ČR, v. v. i.)

Mgr. Zdeňka Chmelařová (Knihovna AV ČR, v. v. i.)

PhDr. Hana Nová (Národní knihovna ČR)

doc. PhDr. Richard Papík, Ph.D. (Ústav bohemistiky a knihovnictví FPF Slezské univerzity)

PhDr. Lenka Veselá, Ph.D. (Knihovna AV ČR, v. v. i.)

Tajemnice: Mgr. Iva Burešová

Dozorčí rada KNAV byla jmenována Akademickou radou AV ČR dne 21. března 2017 ve složení:

předseda: prof. PhDr. Pavel Janoušek, DSc. (Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i.)

místopředsedkyně: Ing. Jana Doleželová (Knihovna AV ČR, v. v. i.)

členové:

prof. PhDr. Marek Blatný, DrSc. (Psychologický ústav AV ČR, v. v. i.)

Ing. Eva Dibuszová, Ph.D. (Vysoká škola chemicko-technologická)

RNDr. Jiří Rákosník, CSc. (Matematický ústav AV ČR, v. v. i.)

PhDr. Vít Richter (Národní knihovna ČR)

PhDr. Martin Steiner (Filosofický ústav AV ČR, v. v. i.)

Tajemnice: Mgr. Tereza Melichová

2. INFORMACE O ČINNOSTI ORGÁNŮ

Ředitelka KNAV

Činnost ředitelky se v roce 2021 řídila zákonem č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů, zřizovací listinou Knihovny AV ČR, v. v. i., a Stanovami AV ČR. Hlavním úkolem bylo zajištění podmínek pro uskutečňování vědeckého výzkumu v oblasti vědeckých informací a knihovnědy, zajišťování informační infrastruktury pro výzkum a poskytování knihovnických, informačních a reprografických služeb pracovištím AV ČR a ostatním uživatelům ve sféře vědy a výzkumu.

Dále probíhala příprava vnitřních předpisů, rozpočtu a všech dokumentů nutných pro chod knihovny a jejich předložení Radě KNAV a Dozorčí radě KNAV k projednání a schválení. Ředitelka řídí instituci zejména prostřednictvím svých zástupců a vedoucích odborů, kteří jsou zodpovědní za činnost začleněných oddělení. To přispívá k lepší komunikaci a spolupráci mezi jednotlivými odděleními, což zajišťuje větší efektivitu práce v rámci odborů.

Rada KNAV

V roce 2021 se uskutečnila čtyři zasedání, všechna v online formě prostřednictvím videokonference. Zápis zasedání jsou uloženy u tajemnice Rady KNAV a v sekretariátu ředitelky KNAV.

Zasedání Rady KNAV 1/2021 se konalo 20. 4. 2021. Rada KNAV:

- bez námitek schválila program zasedání Rady KNAV a zápis z minulého zasedání Rady KNAV č. 3/2020,
- schválila text Výroční zprávy o činnosti a hospodaření KNAV za rok 2020,
- schválila účetní závěrku za rok 2020 včetně výroku nezávislého auditora k účetní závěrce,
- schválila převod zisku za rok 2020 ve výši 789 380,98 Kč do rezervního fondu KNAV a 150 000 Kč do sociálního fondu KNAV,
- Rada KNAV vzala na vědomí informace o stavebních akcích v Jenštejně a na Národní a podpořila je bez námitek,
- vzala na vědomí plánované i probíhající projekty s účastí KNAV,
- vzala na vědomí informace o fungování KNAV v době pandemie koronaviru,
- s uznáním vzala na vědomí informace o hodnocení činnosti KNAV.

Zasedání 2/2021 se konalo 20. 9. 2021. Rada KNAV:

- projednala a bez připomínek souhlasila s Návrhem výše podpory na rozvoj výzkumných organizací pro KNAV na rok 2022 a následující období 2023–2026.

Zasedání 3/2021 se konalo 26. 10. 2021. Rada KNAV:

- schválila program aktuálního a zápisy z minulých jednání,
- vzala na vědomí informace o čerpání rozpočtu k 9/2021,
- vzala na vědomí informace o stavebních akcích v Jenštejně a na Národní a podpořila je bez námitek,
- vzala na vědomí plánované i probíhající projekty s účastí KNAV,
- vzala na vědomí informace o negociaci k navýšení rozpočtu KNAV na roky 2022–2026,
- vzala na vědomí informace o volbě nové Rady KNAV na roky 2022–2026.

Zasedání 4/2021 se konalo 13. 12. 2021. Rada KNAV:

- schválila program aktuálního a zápis z minulého jednání,
- vzala na vědomí informace a schválila čerpání rozpočtu k 10/2021 a výhled čerpání do konce roku 2021,
- schválila návrh rozpočtu na rok 2022 a střednědobý výhled na roky 2023 a 2024, nicméně vyjadřuje znepokojení nad jeho strukturou a stagnujícími položkami,
- důrazně upozorňuje na nedostatečné financování infrastrukturní činnosti KNAV, v důsledku kterého hrozí omezování základních funkcí knihovny, včetně zajištění spolehlivého provozu informačních systémů i množství poskytovaných služeb a jejich kvality,

- souhlasí s čerpáním sociálního fondu do konce roku 2021 a návrhem na jeho čerpání v roce 2022,
- vzala na vědomí informace o probíhajících i plánovaných činnostech Knihovnědného oddělení a schválila účast na projektech.

Dozorčí rada KNAV

V průběhu roku 2021 se Dozorčí rada KNAV (dále jen DR) dvakrát sešla na řádném zasedání a pětkrát projednala žádosti ředitelky KNAV formou per rollam.

Zasedání 1/2021 se konalo 7. 4. 2021. DR na tomto zasedání:

- vzala na vědomí předloženou účetní závěrku a rozdělení zisku z roku 2020,
- projednala a vzala na vědomí výrok auditora,
- určila společnost 22HLAV, s. r. o., auditorem na účetní období 2021,
- se seznámila s Výroční zprávou o činnosti a hospodaření KNAV za rok 2020 a vyslovila k ní své připomínky,
- vzala na vědomí informace o stavebních úpravách v budově na Národní i v areálu Jenštejn a je připravena o záležitostech hlasovat formou per rollam, až bude mít k dispozici veškeré podklady včetně rozpočtu,
- vzala na vědomí informace o implementaci ekonomicko-informačního systému,
- vzala na vědomí předloženou Závěrečnou zprávu o hodnocení odborné činnosti výzkumně-infrastrukturního pracoviště AV ČR za období 2015–2019 a zvláště si všimla úskalí pro další kvalitní činnost pracoviště, na která tato zpráva upozorňuje a která budou vyžadovat pozornost a podporu zřizovatele.

Hlasování per rollam 2/2021 proběhlo ve dnech 18.–24. 5. 2021. DR vyslovila předchozí písemný souhlas se stavebním záměrem v areálu Jenštejn.

Hlasování per rollam 3/2021 proběhlo ve dnech 19.–24. 5. 2021. DR vyslovila předchozí písemný souhlas se stavební úpravou halý služeb Knihovny AV ČR, v. v. i.

Hlasování per rollam 4/2021 proběhlo ve dnech 7.–15. 6. 2021. DR ohodnotila manažerské schopnosti ředitelky KNAV Ing. Magdalény Veckové za rok 2020 známkou 3, tedy vynikající.

Hlasování per rollam 5/2021 proběhlo ve dnech 15.–22. 6. 2021. DR vyslovila předchozí písemný souhlas s uzavřením Dodatku č. 2 ke Smlouvě o nájmu prostor v depozitáři Jenštejn s Městskou knihovnou v Praze.

Hlasování per rollam 6/2021 proběhlo ve dnech 3.–12. 11. 2021. DR vyslovila předchozí písemný souhlas s:

- uzavřením Dodatku č. 1 ke Smlouvě o nájmu prostor v depozitáři s Masarykovým ústavem a Archivem AV ČR,
- uzavřením Dodatku č. 4 ke Smlouvě o nájmu prostor v depozitáři s Ústavem pro studium totalitních režimů.

Zasedání 7/2021 se konalo 14. 12. 2021. DR na tomto zasedání:

- projednala, hlasovala a jednomyslně odsouhlasila odpis (vyřazení z účetnictví) nedokončené investice Výstavba ubytovacího zařízení KNAV v Jenštejně ve výši 1 264 120 Kč,
 - vzala na vědomí předložené informace o předpokládaném plnění rozpočtu v roce 2021,
 - vzala na vědomí předložené informace o kontrole na pracovišti v roce 2021,
 - vzala na vědomí předložené informace o probíhajících projektech v KNAV,
 - vzala na vědomí předložené informace o rozpočtu na rok 2022 a výhledu na roky 2023–2024 a vyjádřila znepokojení nad způsobem financování infrastrukturní činnosti KNAV, která je pro AV ČR nezbytná.
- DR se v této záležitosti rozhodla oslovit vedení AV ČR prostřednictvím oficiálního dokumentu, jehož konkrétní formulace bude předložena členům DR k odsouhlasení formou per rollam.

3. ORGANIZAČNÍ STRUKTURA KNAV K 31. 12. 2021

Sekce ředitelky (SŘ)

011 – Sekretariát

012 – PR, propagace a správa webu

013 – Sekce mezinárodní mobility

1 – Odbor informačních technologií a digitalizace (OITD)

vedoucí odboru

11 – Oddělení pro uživatelskou podporu informačních technologií (OPIT)

12 – Oddělení pro správu informačních technologií (OSIT)

13 – Digitalizační centrum (DC)

14 – Oddělení pro digitální knihovnu (ODK)

2 – Odbor provozu a ekonomiky (OPE)

vedoucí odboru

21 – Ekonomické oddělení (EO)

22 – Reprografické a knihařské centrum (RKC)

23 – Oddělení provozu (OP)

3 – Odbor pro výzkum a vývoj (OVV)

vedoucí odboru

31 – Knihovědné oddělení (KVO)

33 – Bibliometrie a scientometrie (BaS)

34 – Oddělení elektronických informačních zdrojů (OEIZ)

4 – Odbor služeb (OS)

vedoucí odboru

41 – Oddělení výpůjčních a referenčních služeb (OVRS)

42 – Oddělení meziknihovních služeb (OMS)

43 – Oddělení pro správu studovny (OSS)

5 – Odbor pro doplňování a zpracování fondu (ODZF)

vedoucí odboru

50 – Oddělení správy knihovních systémů (OSKS)

51 – Oddělení akvizice (OA)

52 – Oddělení zpracování knih a elektronických nosičů (OZKEN)

53 – Oddělení zpracování časopisů (OZČ)

54 – Revizní oddělení (RO)

Ředitelka KNAV má k dispozici dva zástupce:

Zástupce ředitelky pro výzkum, vývoj a technologie – zástupce pro odbory OITD a OVV a zástupce ředitelky pro knihovnické procesy – zástupce pro odbory OS a ODZF.

Post zástupce ředitelky pro provoz a ekonomiku, který má v gesci odbor OPE, není obsazen a jeho činnost zajišťuje přímo ředitelka.

Knihovna AV ČR, v. v. i., nemá organizační složku v zahraničí.

LEIDEN
HAAG

ANTVERPY

PRAHA

BRNO

upa
ožen
ovně

nes Turku)

královna Kristina gymnázium
pět let později dalších 315,
o zastoupení kořisti z českých
é. Jelikož knihovna gymná-
kompletně shořela, o titulech

1654-1690

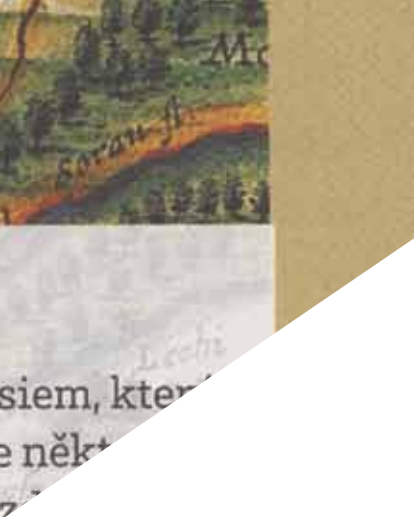
Stockholm → Haag → Londýn → Leiden

S královským knihovníkem Isaacem Voskem vybudoval rozsáhlou osobní knihovnu, se kterou knihy z českých zemí ocitly v Anglii a později v nizozemí. Po jeho smrti v roce 1689 nabývala knihovna univerzity v Oxfordu. V roce 1690 zakoupila univerzita v Leideně

Knihy ze Strängnäs, které šly do aukce, označeny červeným číslem

...da Hoffmana z Grünpichu, kterým způsobem rozptýlením prostřednictvím aukcí můžeme vnímat... Přesto... odních... k

li, v rámci... mluvilo je... z hledisk... nezajím... stala až... není v... že ty t... sku. N... švéd... tví, J... van

II. VÝZKUM A VÝVOJ

1. VÝZKUM KNIŽNÍ KULTURY

Základní výzkum v KNAV se zaměřuje na výzkum starší české knižní kultury, zejména na dějiny českého knihtisku a knihoven v raném novověku. Kromě základního výzkumu zajišťuje KNAV také přípravu oborové infrastruktury v podobě Bibliografie cizojazyčných bohemikálních tisků do roku 1800 (BCBT), jejímž cílem je heuristika a bibliografické zpracování pramenů k cizojazyčné bohemikální produkci českých, moravských i zahraničních tiskáren v 15.–18. století. S výzkumem dějin knižní kultury také souvisí pořádání odborných konferencí a vydávání odborného periodika *Knihy a dějiny*.

Bibliografie cizojazyčných bohemikálních tisků do roku 1800 (BCBT)

V roce 2021 byla dokončena revize a doplňování tiskařské produkce 18. století (15 500 záznamů). Pokračovalo také obohacování bibliografických dat a opravy desiderat a bylo pořízeno a částečně zpracováno 123 digitálních kopií unikátně dochovaných bohemik z českých a zahraničních knihoven, které doplní záznamy v databázi BCBT. V polovině roku byly zahájeny přípravy ke konverzi dat do nového knihovního systému Verbis, spočívající zejména v kontrole exportovaných dat a jejich přípravě ke konverzi. Převod dat úspěšně proběhl na konci roku 2021. Databáze BCBT je zapojena do několika výzkumných projektů a infrastruktur: digitální výzkumné infrastruktury pro jazykové technologie, umění a humanitní vědy LINDAT/CLARIAH-CZ, nově zahájeného technologického projektu E-ilustrace (viz níže). BCBT je zároveň páteří databází webového portálu *Knihověda.cz* (www.knihoveda.cz), který zpřístupňuje informační a databázové zdroje k dějinám starší české knižní kultury. Tento portál, který KNAV pravidelně obohacuje informacemi a novinkami o dění v oboru, využilo v roce 2021 celkem 62 034 uživatelů, kteří uskutečnili 155 810 návštěv.

KNAV také vytváří elektronickou oborovou databázi *Knihovědná bibliografie*, která zahrnuje literaturu k dějinám knižní kultury v českých zemích do poloviny 19. století. V roce 2021 bylo do databáze zapsáno 340 nových záznamů zjištěných novou i retrospektivní excerpcí. Databáze, která v současné době obsahuje celkem 5 654 záznamů, je zapojena do vyhledávacího rozhraní portálu www.knihoveda.cz a také do portálu www.knihovny.cz.

Švédská knižní kořist z českých zemí (1646–1648)

Cílem tohoto výzkumu je komplexní evidence a průzkum dochovaných knih z knižních sbírek, které byly na sklonku třicetileté války odvezeny z Čech a Moravy švédskými vojsky, a vědecké zhodnocení tohoto kulturně-historického fenoménu. Data z průzkumu dochovaných exemplářů a také další pramenné zdroje jsou průběžně zpřístupňovány na webovém portálu www.knizni-korist.cz. V roce 2021 byla databáze dochovaných knih rozšířena o 800 bibliografických záznamů, a to na základě starších výzkumů (knihy z rožmberské a dietrichsteinské knihovny), publikovaných katalogů (souborný katalog švédských prvotisků) a záznamů z pozůstalosti švédského historika Otto Waldeho. Fyzický průzkum dochovaných knih byl v roce 2021 realizován v Kapitulní knihovně ve Strängnäs a v Univerzitní knihovně v Uppsale. V současné době se v databázi dochovaných knih nachází celkem 3 100 záznamů.

Dějiny knihtisku, knihoven a knižní ilustrace

V roce 2021 zahájila KNAV ve spolupráci s Národní knihovnou ČR (NK ČR) a technologickou společností inQool projekt *Česká knižní ilustrace v raném novověku* (e-ilustrace.cz) podpořený Technologickou agenturou ČR. Jeho cílem je zpracování a zpřístupnění ilustračního materiálu v bohemikálních tiscích do poloviny 16. století a využití digitálních technologií při studiu vizuální a materiální kultury raného novověku v českých zemích. Na základě dosavadních výsledků základního výzkumu probíhá sběr obrazového materiálu v paměťových institucích a podle nově vytvořeného manuálu pro popis a zápis knižní ilustrace budou obrazová data a popisná metadata vložena do zdrojových databází a zhodnocena. Klíčovým výstupem projektu je multifunkční webové rozhraní www.e-ilustrace.cz, které zpřístupní tento dosud nepříliš známý materiál širší veřejnosti a poskytne nové nástroje pro badatelskou, vzdělávací a popularizační činnost v oblasti dějin knižní kultury. Výsledkem prvního roku řešení projektu bylo zveřejnění Manuálu pro databázové zpracování knižní ilustrace v historických fondech paměťových institucí. KNAV je hlavním příjemcem a řešitelem projektu.

Pokračovaly i práce na specializované databázi a webovém portálu Ovidiovy Proměny v historické knižní ilustraci (<https://ovidiovy-promeny.cz>), který zpřístupňuje historické ilustrace Proměn. Výsledky výzkumu vybraných ilustrací byly představeny veřejnosti popularizační formou v průběhu Týdne Akademie věd ČR 2021.

Ve spolupráci s Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy byl také zahájen kulturně-historický výzkum rukopisů v českých knihovnách rudolfínské doby, jehož plánovaným výsledkem je monografie v anglickém jazyce. V roce 2021 pokračoval výzkum produkce dvou českých tiskařských dílen (hebrejské tiskárny v Brně v letech 1753–1803 a Tiskárny Jednoty bratrské v Ivančicích), který je realizovaný v rámci disertačních projektů dvou pracovníků Knihovědného oddělení KNAV.

2. VÝVOJ INFORMAČNÍCH SYSTÉMŮ

Kramerius – softwarové řešení pro digitální knihovnu

KNAV od roku 2009 koordinuje vývoj systému Kramerius, který se používá k provozu digitálních knihoven ve více než 40 knihovnách v ČR (viz <https://registr.digitalniknihovna.cz>). O systém Kramerius projevil zájem i knihovny v Německu a na Slovensku. V letech 2018–2022 je vývoj financován zejména z projektu RightLib – elektronické zpřístupnění chráněných publikací, podpořeného z programu MK ČR NAKI, přičemž KNAV je hlavním příjemcem a řešitelem projektu.

Dle dlouhodobého plánu probíhaly programátorské práce na nové verzi Kramerius 7, která byla oficiálně vydána v prosinci 2021. Nově tato verze využívá rychlejší typ úložiště (Akubra) a nové schéma indexu vyhledávacího systému SOLR. Bylo zdokonaleno klientské prostředí pro uživatele, a vzniklo i nové, moderní administrační prostředí pro správce systému. Verze 7 nově řeší správu uživatelských účtů pomocí integrace nástroje Keycloak. Kromě jiných vylepšení byl například kompletně přepracován koncept virtuálních sbírek, které jsou nyní uživatelsky přívětivější a nabízejí bohatší strukturu. Dále bylo inovováno rozhraní pro prohlížení PDF a ePUB souborů. Testovací provoz probíhal po celý rok 2021 v Moravské zemské knihovně v Brně a v prvním pololetí roku 2022 se předpokládá nasazení této verze i v KNAV a v NK ČR.

V návaznosti na loňské úpravy systému Kramerius, které umožnily přístup do digitálních knihoven pro studenty a vědecké pracovníky v době přísných karanténních opatření, byly dopracovány a zefektivněny funkcionality pro přidělování licencí jednotlivým dílům. Tyto funkcionality jsou nyní plně využívány pro zpřístupnění děl nedostupných na trhu, a to jak ve vzdáleném režimu online, tak na speciálně upravených kioscích v budovách knihoven.

ProArc – produkční systém pro výrobu digitálních dokumentů

V roce 2021 KNAV koordinovala vývoj nového klienta systému ProArc a současně i úpravy stávající verze systému. Na vývoji se dlouhodobě podílejí i další knihovny (zejména Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové (dále SVKHK), Moravská zemská knihovna v Brně (dále MZK), Městská knihovna v Praze (dále MKP), programátorské práce dodává firma INOVATIKA. V průběhu roku 2021 přibyly do systému možnosti pro export archivních balíčků pro staré tisky, propojení s knihovním systémem ALMA a různé úrovně rozlišování uživatelských práv. Úpravou prošel také modul pro práci se zvukovými dokumenty, který nyní odpovídá aktualizovanému příslušnému standardu vydanému NK ČR. Nejnovější verze 3.7.3 obsahující všechny zmíněné funkcionality je produkčně nasazena v KNAV. Zároveň pokračoval vývoj komponenty RDflow určené pro sledování průběhu digitalizace. V roce 2022 se plánuje změna úložiště ze současné Fedory na Akubru, kterou využívá Kramerius 7.

HIKO – systém pro evidenci historické korespondence

KNAV spolupracuje již několik let v rámci Strategie AV21 s Filosofickým ústavem AV ČR a Masarykovým ústavem a Archivem AV ČR na rozvoji webového portálu Historická korespondence online. Zpřístupněna je například korespondence bohemistky, komenioložky, literární historičky a překladatelky Milady Blekastadové-Topičové (1917–2003), korespondence T. G. Masaryka, korespondence českého filozofa a historika Roberta Kalivody (1923–1989) a nově také korespondence Amanda Polana z Polandorfu. Součástí webového portálu je i databáze HIKO, kterou KNAV vyvíjí s podporou programu MK ČR NAKI a projektu Alois Musil a počátky orientalistiky v Československu. Finální softwarový výstup bude dostupný jako open source všem zájemcům po ukončení projektu v roce 2022. Již v tuto chvíli je však současná verze HIKO nasazena na portálu Historická korespondence online, v níž jsou zpracovávány historické korespondence několika osobností českých dějin včetně Aloise Musila.

INDIHU Exhibition – softwarové řešení pro vytváření virtuálních výstav

KNAV vyvinula v rámci projektu INDIHU – vývoj nástrojů a infrastruktury pro digital humanities, řešeném v letech 2016–2020, několik softwarových řešení zaměřených zejména na humanitně orientované vědecké pracovníky. Jedním z hlavních výstupů bylo softwarové řešení pro vytváření virtuálních výstav INDIHU Exhibition, které si již v průběhu řešení projektu našlo řadu uživatelů. O výsledek projeví mimořádný zájem zejména pracovníci různých paměťových institucí včetně Národního muzea. KNAV pokračuje společně s Muzeem umění v Olomouci na dalším rozvoji funkcí tohoto výsledku v rámci nového projektu Nahráno – Otevřeno: Digitalizace, zpřístupnění a edukativní využití uměleckých sbírek v paměťových institucích, financovaného z Fondů EHP 2014–2021, programu Kultura.

V INDIHU Exhibition bylo k 31. 12. 2021 registrováno 550 uživatelů – tvůrců výstav, další zájemci o software se stále registrují. Podle podrobné analýzy výstav, která proběhla v letních měsících roku 2021, software využívají převážně muzejní instituce (přibližně 63 %), ale také jednotlivci – studenti vysokých škol, pracovníci jiných paměťových institucí, vědeckých pracovišť nebo z neziskového sektoru.

Uživatelé založili celkem 521 online výstav, z nichž je nyní 241 zveřejněno, dalších 274 je ve stavu „V přípravě“, což znamená, že na nich tvůrci stále pracují nebo se na nich učí nástroj využívat. Zbýlých 6 výstav bylo již ukončeno.

Expozice, které jsou zveřejněny na <https://exhibition.indihu.cz/>, byly zhlédnuty celkem 68 664krát a vidělo je 47 014 návštěvníků.

3. PROJEKTY ŘEŠENÉ V ROCE 2021

A. Projekty programu Ministerstva kultury ČR na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 (NAKI II)

Nový fonograf: naslouchejme zvuku historie (DG18Po2OVVo32, období řešení projektu: 2018–2022); KNAV je spolupříjemcem projektu.

RightLib – elektronické zpřístupnění chráněných publikací (DG18Po2OVVoo2, období řešení projektu: 2018–2022)

DL4DH – vývoj nástrojů pro efektivnější využití a vytěžování dat z digitálních knihoven k posílení výzkumu digital humanities (DG20Po2OVVoo2, období řešení projektu: 2020–2022)

HIKO – historické korespondenční sítě – Alois Musil a počátky orientalistiky v Československu (DG20Po2OVVoo6, období řešení projektu: 2020–2022); KNAV je spolupříjemcem projektu.

B. Program Ministerstva kultury ČR „Veřejné informační služby knihoven (VISK)“

VISK 1 – Podpora PDF a ePUB pro systém Kramerius a příprava na zpřístupnění elektronického povinného výtisku

VISK 5 – Retrokatalogizace starých tisků a tisků z 19. století ve fondu KNAV

VISK 5 – Retrospektivní katalogizace seriálů z fondu KNAV

VISK 6 – Prvotisky a staré tisky z fondu KNAV (restaurování a digitalizace) VI.

VISK 8/B – Centrální portál Knihovny.cz: etapa 2021

VISK 9 – Vytváření záznamů článků do databáze ANL

C. Program Technologické agentury ČR na podporu aplikovaného společenského a humanitního výzkumu, experimentálního vývoje a inovací ÉTA

Česká knižní ilustrace v raném novověku – zpracování knižní ilustrace v bohemikálních tiscích do poloviny 16. století (TAČR TL05000157, období řešení projektu: 2021–2023)

D. Program Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR „INTER-EXCELLENCE“

EURAXESS Česká republika 2019–2022

E. Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR

LINDAT/CLARIAH-CZ – Digitální výzkumná infrastruktura pro jazykové technologie, umění a humanitní vědy

F. Podpora velkých infrastruktur Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR

Digitální výzkumná infrastruktura pro jazykové technologie, umění a humanitní vědy (LINDAT/CLARIAH-CZ)

G. Finanční mechanismy EHP / NORSKA

Nahráno-Otevřeno: Digitalizace, zpřístupnění a edukativní využití uměleckých sbírek v paměťových institucích (období řešení projektu: 2021–2024)

H. Creative Europe

EODOPEN – eBooks-On-Demand-Network Opening Publications for European Netizens

I. Strategie AV21

Databáze a webové rozhraní Ovidiovy Proměny v historické knižní ilustraci

Švédská knižní kořist z českých zemí 1646–1648

Vytváření metadatových záznamů článků a jejich propojení na plné texty v Digitální knihovně AV ČR

Digital Humanities v Akademii věd – informační portál

Historická korespondence online: zajištění technické infrastruktury

Od stvoření světa k jeho novému uspořádání – série animovaných videí Knihovědní detektivové

4. VYBRANÉ VĚDECKÉ VÝSLEDKY

Bártková, P. Identifikace vědeckých pracovníků a ORCID jako univerzální autorský identifikátor. *Informace*. 2021, -(1). E-ISSN 1805-2800. Dostupné z: www.lib.cas.cz/casopis_informace/identifikace-vedeckych-pracovniku-a-orcid-jako-univerzalni-autorsky-identifikator/

Hajič, J., Hladká, B., Foltýn, T., Lhoták, M. *DARIAH-CZ National Workshop 2021* [workshop]. Praha, Knihovna AV ČR, v. v. i., 21. 10. 2021. [online]. Dostupné z: <https://lindat.cz/events/workshop2021>

Jelínková, A. From Mikulov to Brno – the Neumann Printing House and its Production. *Knihy a dějiny*. 2021, 28(1-2), 6-38. ISSN 1210-8510. Dostupné z: doi: 10.23852/KAD.2021.28.01.

Jelínková, A. Z Mikulova do Brna – neumannovská tiskárna a její produkce. *Knihy a dějiny*. 2021, 28(1-2), 39-69. ISSN 1210-8510. Dostupné z: doi: 10.23852/KAD.2021.28.02.

Jelínková, A. The Haskalah in Brno (Brünn)? Enlightenment Works Produced by the Moravian Hebrew Printing Press. *Judaica Bohemiae*. 2021, 56(2), 23-45. ISSN 0022-5738.

Jelínková, A., Šícha, V. KNIHOVĚDA.CZ – Co nabízí nový portál k dějinám české knižní kultury do roku 1800 a jaké jsou možnosti jeho využití? In: KNAPČOKOVÁ, S., ed. *Kniha 2021. Zborník o problémoch a dejinách knižnej kultúry. Výskum dejín knižnej kultúry na Slovensku a v stredoeurópskom priestore*. Martin: Slovenská národná knižnica, 2021, s. 303–309. ISBN 978-80-8149-149-8. ISSN 1336-5436.

Melichová, T. Vytváření obsahu ANL a průběh bibliografické činnosti ve spolupracujících knihovnách. *Knihovna Plus*. 2021, -(2). ISSN 1801-5948. Dostupné z: <https://knihovnaplus.nkp.cz/archiv/2021-2/historie-a-soucasnost/vytvoreni-obsahu-anl-a-prubeh-bibliograficke-cinnosti-ve-spolupracujicich-knihovnach>

Melichová, T. Databáze českých článků – báze ANL. *Knihovna – knihovnická revue*. 2021, 32(1), 23-43. ISSN 1801-3252. Dostupné z: <https://knihovnaplus.nkp.cz/archiv/2021-2/historie-a-soucasnost/vytvoreni-obsahu-anl-a-prubeh-bibliograficke-cinnosti-ve-spolupracujicich-knihovnach>

Veselá, L., Marek, J. Czech Book History up to 1800 Online. *Biblioteka*. 2021, 25 (34), s. 141-149. ISSN 1506-3615. DOI: 10.14746/b.2021.25.6

Žabička, P., Lhoták, M. *Klient systému pro zpřístupnění digitální knihovny Kramerius určený pro mobilní zařízení s OS Android* [software]. Knihovna AV ČR, v. v. i., Moravská zemská knihovna v Brně, Knihovna AV ČR, v. v. i., 2021. Dostupné z: <https://github.com/ceskaexpedice/kramerius/wiki/Aplikace-pro-Android>

Žabička, P., Lhoták, M. *Klient systému pro zpřístupnění digitální knihovny Kramerius určený pro mobilní zařízení s iOS* [software]. Knihovna AV ČR, v. v. i., Moravská zemská knihovna v Brně, 2021. Dostupné z: <https://github.com/ceskaexpedice/kramerius/wiki/Aplikace-pro-iOS>

Žabička, P., Lhoták, M., Richter, V. *Kramerius 7 – nová generace systému pro zpřístupnění digitálních dokumentů* [software]. Knihovna AV ČR v. v. i., Moravská zemská knihovna v Brně, 2021. Dostupné z: <https://github.com/ceskaexpedice/kramerius/wiki/K7>

5. USPOŘÁDANÉ ODBORNÉ AKCE

Hajič, J., Hladká, B., Foltýn, T., Lhoták, M. *DARIAH-CZ National Workshop 2021* [workshop]. Praha, Knihovna AV ČR, v. v. i., 21. 10. 2021. [online]. Dostupné z: <https://lindat.cz/events/workshop2021>

Seminář pro pracovníky knihoven a SVI ústavů AV ČR [seminář]. Praha, 3. 5. 2021. [online].

Dostupné z: <https://knav.cz/av-cr/2021-05/>

Program semináře:

Bártková, Petra: ASEP a identifikace autorů

Burešová, Iva: EIZ v KNAV v roce 2021

Herudková, Markéta: Digitální knihovny a zpřístupnění publikační činnosti ústavů AV ČR

Jandera, Tomáš: Služby v době covidové

Kuchtová, Marta: Aleph

Sýkora, Rudolf: Datový repozitář ASEP

Šlosar, David Jiří: Bibliometrie a identifikace ústavů AV ČR

Šlosar, David Jiří: Data Management Plan

Weissová, Kateřina: Akvizice KNAV a spolupráce s ústavu

6. PŘEDNÁŠKY NA ODBORNÝCH AKCÍCH

Jelínková, A. *Knihověda.cz: The Portal of the History of Czech Book Culture up to 1800* [přednáška]. Mnichov, 25. Bohemisten-Treffen des Collegium Carolinum, 5. 3. 2021. [online].

Lhoták, M. *DL4DH – Digital Libraries for Digital Humanities* [přednáška]. Praha, DARIAH-CZ National Workshop, 21. 10. 2021. [online]. Dostupné z: <https://lindat.cz/events/workshop2021>

Lhoták, M. *Česká digitální knihovna – plány na komplexní zpřístupnění digitálního obsahu v rámci konsorcia knihoven* [přednáška]. Brno, Seminář k digitalizaci (nejen) pro krajské knihovny, 18. 11. 2021.

Lhoták, M. *Kramerius – další vývoj systému pro zpřístupnění výstupů digitalizace novodobých dokumentů* [přednáška]. Brno, Seminář k digitalizaci (nejen) pro krajské knihovny, 18. 11. 2021.

Lhoták, M. *Česká digitální knihovna – centrální řešení pro české knihovny* [přednáška]. Olomouc, Konference Knihovny současnosti, 9. 9. 2021.

Lhoták, M. *HIKO – vývoj softwaru pro historickou korespondenci a možnosti jeho využití* [přednáška]. Praha, Mezinárodní korespondenční síť T. G. Masaryka a vznik Československa v roce 1918, 21. 10. 2021.

Lhoták, M. *Kramerius – systém pro digitální knihovnu* [přednáška]. Jindřichův Hradec, Konference Periodická paměť – Knižní kultura 19. století, 20. 10. 2021.

Sladká, V. *Designing the Word of God by the Czech Brethren: the Role of Pilcrows and Printer's Ornaments* [přednáška]. RSA Virtual 2021, 13.–22. 4. 2021. [online].

Sladká, V. *Iniciála, viněta, nápisová xylografie. Estetické a ideové aspekty výzdoby ivančicko-kralických tisků* [přednáška]. Praha, Protestantská literatura a knižní kultura ve střední Evropě v 16. a 17. století, 14. 9. 2021.

Sladká, V. *The Brethren's Concept of Religious Propaganda through Printed Hymnals* [přednáška]. Late Medieval and Early Modern Prayer Culture, 22. 4. 2021. [online].

Sýkora, R. *Datový repozitář AV ČR* [přednáška]. Týden Otevřeného přístupu – Open Access Week, 25.–27. 10. 2021. [online]. Dostupné z: <http://hdl.handle.net/11104/0327331>

Veselá, L. *Rekonstrukce českých předbělohorských knihoven v portálu Švédská knižní kořist 1646–1648* [přednáška]. Praha, Protestantská literatura a knižní kultura ve střední Evropě v 16. a 17. století, 14. 9. 2021.

Veselá, L. *The Booty of Books from Olomouc in Lutheran Sweden* [přednáška]. The Baltic Battle of Books: Formation, Transfiguration and Replacement of European Libraries in the Confessional Age (c. 1500 – c. 1650) and Their Afterlife, 26.–27. 3. 2021. [online].

Veselá, L. *The Swedish Booty of Books from the Czech Lands (1646–1648): Database and Visualisation of Preserved Books* [přednáška]. Seminar Universitet Uppsala, 19. 11. 2021. [online].

III. DALŠÍ ODBORNÁ ČINNOST

Digitální knihovna AV ČR

Digitální knihovna AV ČR (dále jen DKAV) provozovaná v systému Kramerius obsahuje zejména digitální kopie monografií a periodik vydávaných ústavu AV ČR nebo jejich předchůdci během více než sta let. Do DKAV (<https://kramerius.lib.cas.cz>) naimportovali v roce 2021 pracovníci KNAV 220 169 nových stran (mimo jiné čtyři nové tituly periodik a 995 digitalizovaných monografií). Celkový počet k 17. 1. 2022 je 4 230 414 stran ve 240 titulech periodik a 6 717 monografiích. Kromě digitalizovaných publikací bylo přidáno také 107 elektronických monografií ve formátu PDF. Celkově zaznamenala DKAV v roce 2021 přes 344 000 přístupů.

Od července 2021 nabízí KNAV přístup k tzv. dílům nedostupným na trhu (DNNT). Jedná se o díla, která jsou stále chráněna autorským zákonem, ale jsou zpřístupňována na základě licenční smlouvy NK ČR s kolektivními správci DILIA a OOA-S se souhlasem Svazu českých knihkupců a nakladatelů. Přihlášeným uživatelům DKAV jsou v rámci kolekce DNNT vzdáleně přístupné monografie vydané do roku 2000 a periodika vydaná do roku 2011. V rámci DKAV je do tohoto režimu k 17. 1. 2022 zařazeno téměř 2 000 děl. Samostatnou podskupinou DNNT, jsou díla vydaná v letech 2000–2007, ke kterým je možné přistupovat pouze na terminálech vybraných knihoven se speciálním nastavením, které omezí možnosti dalšího nakládání s těmito díly. V roce 2021 byla KNAV spolu s NK ČR a MZK jednou ze tří knihoven, které zpřístupnily DNNT formou vzdáleného i terminálového přístupu ve své digitální knihovně.

Každý měsíc KNAV digitalizuje deset novinek z vlastního fondu a další monografie ze starší produkce pracovišť AV a jejich předchůdců. V roce 2021 se KNAV zaměřila na digitalizaci novějších knih, které je možné zpřístupňovat v režimu DNNT. Dále je KNAV zapojena do mezinárodního projektu EODOPEN (eBooks-On-Demand-Network Opening Publications for European Netizens), v rámci kterého již bylo digitalizováno a zpřístupněno přes 520 monografií. Tyto knihy nejsou zatíženy autorskými právy, a proto mohou být volně dostupné. Nejčastějšími jazyky těchto publikací jsou čeština, angličtina a němčina.

Česká digitální knihovna

KNAV provozuje Českou digitální knihovnu (ČDK), která zastřešuje významné tuzemské digitální knihovny provozované v systému Kramerius. ČDK za loňský rok zaznamenala téměř 100 000 přístupů. Třemi nejnavštěvovanějšími periodiky byly Lidové noviny (z fondu MZK), Bohemia (Vědecká knihovna v Olomouci) a Moravské noviny (Vědecká knihovna v Olomouci). Tři nejčastěji prohlížené monografie v rámci ČDK jsou Tabulky popisných čísel všech katastrálních obcí Velké Prahy (MLP), Řivnáčův průvodce po Praze a okolí (MLP) a Braní míry a kreslení stříhů na ženské šaty (SVKHK).

ČDK je oficiální certifikovaný národní agregátor za oblast novodobých dokumentů pro předávání dat do evropské digitální knihovny Europeana. Té poskytuje KNAV prostřednictvím ČDK veřejné dokumenty ze sbírek Knihovny AV ČR, Městské knihovny v Praze, Národní lékařské knihovny, Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové, Knihovny Antonína Švehly, Jihočeské vědecké knihovny v Českých Budějovicích, Vědecké knihovny v Olomouci a Severočeské vědecké knihovny v Ústí nad Labem. V současné době je v ostré instalaci Europeany 65 495 záznamů z ČDK, z toho více než 8 000 představují veřejně dostupné monografie, téměř 2 000 hudebnin a v řádech desítek jsou k dispozici grafiky a rukopisy. Nově se v roce 2021 podařilo zahrnout do sklizených dat i články, kterých je v ostré instanci Europeany přes 54 000. KNAV dále plánuje dodat z ČDK také další datové modely a postupně poskytnout data i těch největších knihoven (NK ČR a MZK).

Long Term Preservation (LTP) úložiště v systému ARCLib

KNAV je hlavním koordinátorem vývoje LTP systému ARCLib, jehož vytvoření bylo podpořeno z programu MK ČR NAKI v letech 2016–2020. Na vývoji se podílí NK ČR, MZK, Masarykova univerzita a programátorská firma inQool. V roce 2021 byl zahájen ostrý provoz tohoto systému s digitálními daty KNAV. Archivovány jsou zejména digitální dokumenty ústavů AV ČR vycházející z jejich publikačních aktivit. Do LTP systému ARCLib bylo v roce 2021 importováno 2731 archivačních balíčků o celkovém objemu 9,7 TB dat.

Data jsou souběžně ukládána na dvě fyzická úložiště. Prvním je CEPH cluster (objektové úložiště poskytující ochranu na bitové úrovni) a druhým dočasný alokovaný diskový prostor na virtualizační platformě, která

zároveň hostuje i samotný systém ARCLib. KNAV musí plnit podmínky dostatečné ochrany archivovaných dat (několik identických kopií umístěných v různých geografických lokalitách). Proto vyhlásila ve druhé polovině roku 2021 veřejné výběrové řízení, na jehož základě pořídila příslušné HW vybavení (servery) pro stavbu druhého CEPH clusteru. Jeho implementaci plánuje KNAV na začátek roku 2022 v lokalitě Národní. Po jeho zprovoznění KNAV pravděpodobně ukončí provoz dočasně alokovaného diskového prostoru na virtualizační platformě.

Digital humanities, LINDAT/CLARIAH-CZ a DARIAH

KNAV je od roku 2019 společně s několika dalšími ústavy AV ČR zapojena do národní výzkumné infrastruktury pro digital humanities LINDAT/CLARIAH-CZ, kterou řídí Matematicko-fyzikální fakulta Univerzity Karlovy. Prostřednictvím LINDAT/CLARIAH-CZ je Česká republika členem evropské výzkumné infrastruktury DARIAH ERIC. Národním koordinátorem za Českou republiku byl Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) jmenován zástupce ředitelky KNAV Ing. Martin Lhoták. KNAV se podílela na organizaci Národního workshopu DARIAH 2021 s bohatou mezinárodní účastí, tvořenou zejména zástupci evropské DARIAH a národními koordinátory z několika zemí.

V roce 2021 pokračovala LINDAT/CLARIAH-CZ v práci na všech plánovaných aktivitách i přes pokračující epidemická omezení. Proto se mezinárodní spolupráce, včetně pracovních setkání účastníků projektu a výboru, přesunula na online platformy. Zvýšená potřeba vzdáleného přístupu v posledních dvou letech prokázala, že základní návrh infrastruktury zaměřit se na otevřený přístup odkudkoli na světě je správný.

Hlavní repozitář LINDAT/CLARIAH-CZ nyní obsahuje 1 301 položek (o 885 položek více než v roce 2020). Objem nových dat přesahuje 1,7 TB (o 46 % více než v roce 2020). Došlo k 363 000 unikátním stažením neregistrovanými uživateli pro plně otevřená data a více než 1 000 stažení položek, které vyžadují podepsání licence. Počet registrovaných uživatelů (potřebných pouze k odeslání údajů nebo podpisu licence) se zvýšil o 135 na celkový počet 1 113.

V rámci infrastruktury LINDAT/CLARIAH-CZ spolupracuje KNAV zejména s NK ČR a MZK, které jsou do infrastruktury také zapojeny. Společně se soustřeďují na rozvoj jejich digitálních knihoven a zpřístupňování jejich obsahu koncovým uživatelům. V první polovině roku 2021 byl z důvodu pandemie koronaviru opět zajištěn nadstandardní přístup k digitálním dokumentům v systému Kramerius KNAV, NK ČR a MZK pro studenty a vědecké pracovníky. V druhé polovině roku pak byla data ve stále poměrně rozšířené formě dostupná na základě tzv. licence na díla nedostupná na trhu. Byla zahájena příprava nové instance ČDK, přičemž sklizeň dat probíhá přímo z indexu zapojených knihoven, což výrazně urychlí tento proces a umožní v dohledné době zapojení všech českých digitálních knihoven provozovaných v systému Kramerius. Současně bude do ČDK implementována nová verze Kramerius 7, která disponuje zcela novými možnostmi správy virtuálních sbírek. Přechod na nové řešení bude dokončen v roce 2022. Do infrastruktury LINDAT/CLARIAH-CZ je zapojena také databáze Bibliografie cizojazyčných bohemikálních tisků do roku 1800 (BCBT), jejíž provoz KNAV zajišťuje. V roce 2021 byla databáze BCBT díky podpoře Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) převedena do nového katalogizačního systému Verbis a zpřístupněna přes webový katalog Portaro.

Open Access / Open Science

KNAV se již dlouhodobě zaměřuje na otevřený přístup k vědeckým publikacím a v posledních letech i šířeji na otevřenou vědu, a to zejména s důrazem na správu vědeckých dat. Tuto činnost KNAV vykonává v rámci Komise pro vědecké informace, která byla v roce 2021 v souvislosti s novým vedením AV ČR částečně transformována personálně i obsahově. Nový název zní Komise pro vědecké informace a otevřenou vědu, čímž je definována i její širší působnost. Komise řeší zejména téma vědeckých dat, zajištění tzv. FAIR principů, dodržování standardů a zapojení do European Open Science Cloud (EOSC) na národní i mezinárodní úrovni. Zaměstnanci KNAV jsou aktivně zapojeni do činností specializovaných odborných skupin na místní úrovni, které byly k tomuto účelu zřízeny. Jedná se především o skupiny, které připravují zapojení českých výzkumných institucí a infrastruktur do EOSC, a to zejména v návaznosti na připravované výzvy v dotačním programu

MŠMT Operační program Jan Amos Komenský. KNAV se ujala role koordinátora příprav projektu, jehož cílem je zajistit odpovídající podporu pro správu vědeckých dat po infrastrukturní i personální stránce.

Otevřený přístup k vědeckým publikacím u komerčních vydavatelů zajišťuje zejména konsorcium CzechELib, jehož je KNAV členem. Nově jsou vyjednávány smlouvy s některými dodavateli elektronických informačních zdrojů, které řeší také platby za APC (Article Processing Charges). Tento typ licenčních ujednání by se měl postupně rozšiřovat i na další vydavatele.

Na podporu zájemců ze strany ústavů AV ČR vyvinula KNAV systém umožňující publikování vědeckých časopisů formou otevřeného přístupu, který je napojen na DKAV. Tímto způsobem je již zpřístupněn časopis *Knihy a dějiny*, který vydává KNAV. V druhé polovině roku 2021 proběhly úpravy tohoto systému, aby vyhověl požadavkům Ústavu pro českou literaturu AV ČR. Tento ústav začne využívat publikační systém pro své open access časopisy v průběhu roku 2022.

EURAXESS

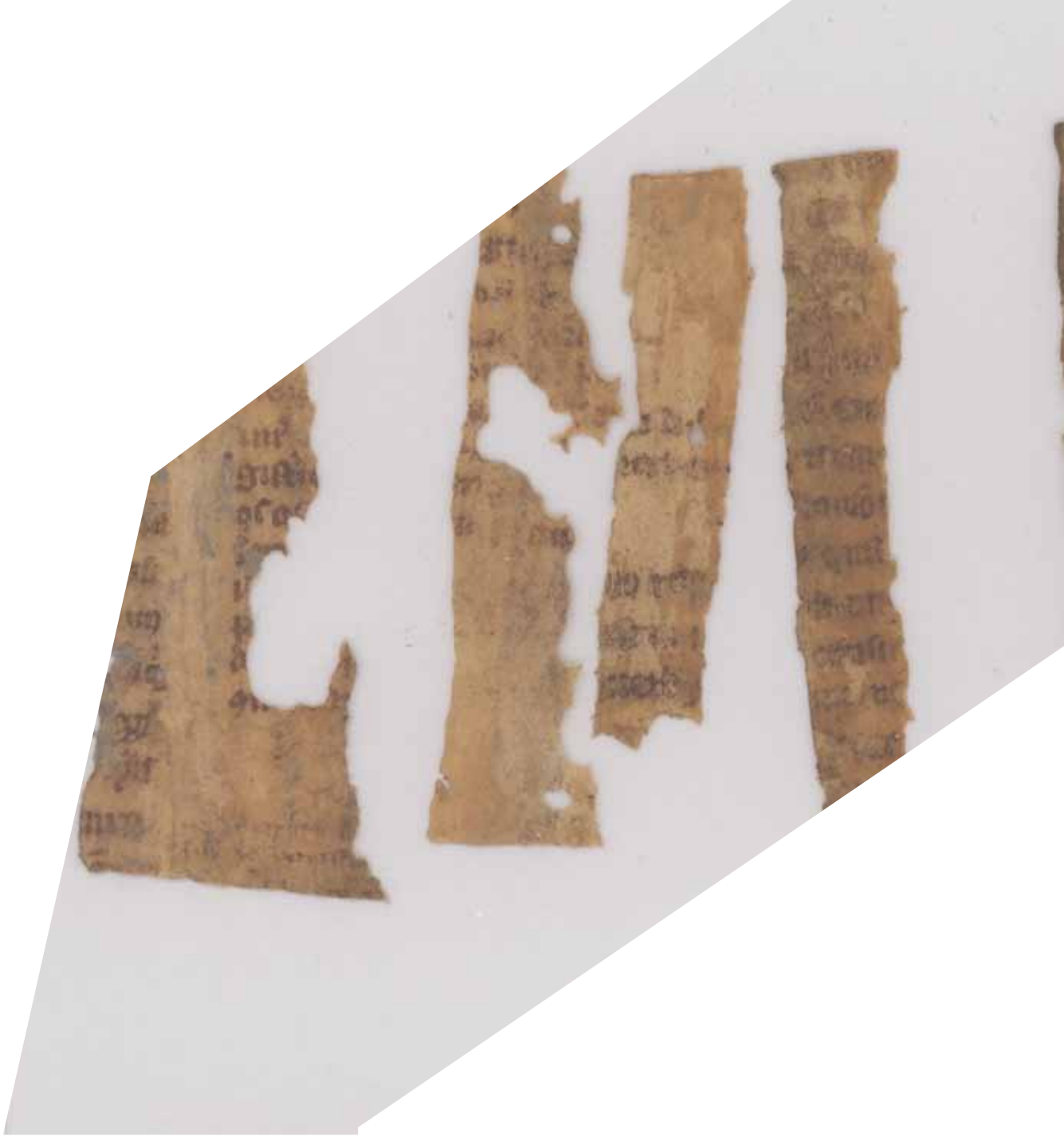
V roce 2021 byl třetím rokem řešen projekt EURAXESS Česká republika 2019–2022, který je finančně podporován MŠMT v rámci programu INTER-EXCELLENCE, podprogramu INTER-INFORM. Projekt cílí zejména na usnadnění zaměstnávání zahraničních vědeckých pracovníků v tuzemských výzkumných organizacích a efektivní odbourávání administrativních bariér spojených s tímto procesem. Řešitelský tým poskytuje informace, konzultace a osobní asistenci zahraničním odborníkům, kteří se rozhodli rozvíjet svou kariéru v České republice a také metodickou podporu výzkumným organizacím, které vědce ze zahraničí zaměstnávají. Projekt zároveň řeší usnadnění integrace nově příchozích zahraničních pracovníků ve vědě a výzkumu, a to včetně rodinných příslušníků, kteří je doprovázejí. V roce 2021 se i přes nepříznivou epidemickou situaci uskutečnila řada vzdělávacích a kulturně-společenských aktivit, jako jsou semináře, workshopy nebo akce určené rodinám zahraničních výzkumníků. Informační portál www.euraxess.cz i facebookové stránky projektu byly pravidelně aktualizovány a přinášely všechny relevantní novinky pro cílovou skupinu, včetně informací týkajících se epidemické situace v České republice a platných vládních opatření.

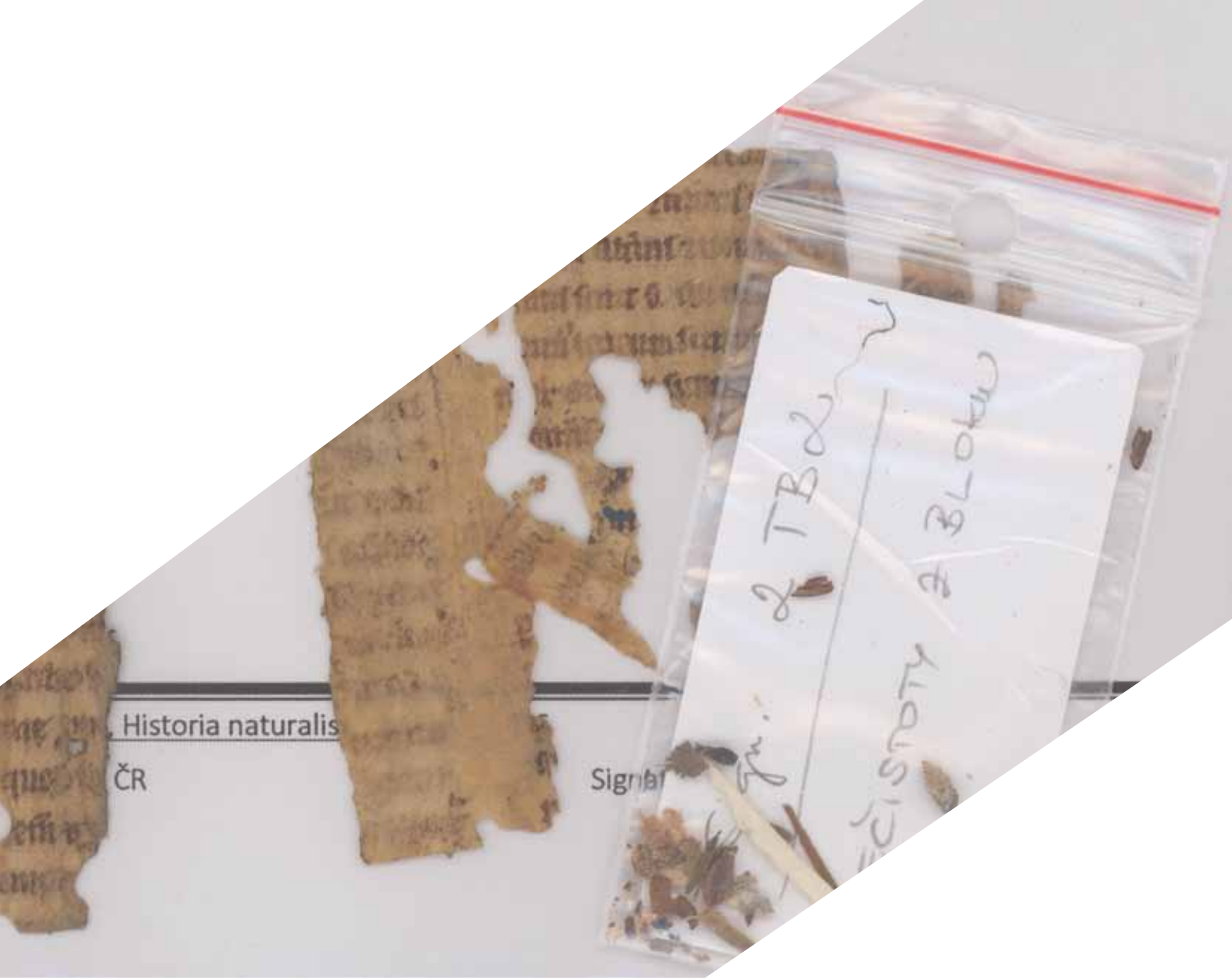
Spolupráce s VŠ (výuka, vedení prací)

Pracovníci KNAV se aktivně podílejí na výuce Ústavu informačních studií a knihovnictví FFUK (ÚISK). V roce 2021 vedli celkem pět bakalářských prací a vypracovali jeden oponentský posudek na bakalářskou práci z oblasti dějin knižní kultury a bibliometrie obhájenou na tomto ústavu. Na ÚISK také zajišťovali výuku v rozsahu 42 hodin v bakalářském a magisterském programu (předměty Čtenářství a knihovny do 16. století, Aplikovaná scientometrie, Základy statistiky v Excelu) a 8 hodin v programu Univerzita třetího věku FFUK (kurz Knižní kultura – dějiny a současnost II).

Recenzní posudky

Pracovníci KNAV vypracovali lektorský posudek na výstavní katalog Slezské zámecké knihovny (vydán 2021) a recenzi na anglickojazyčnou odbornou publikaci pro Český časopis historický.

Historia naturalis

ČR

Signat

sp. 2 TBL
ECISTOTY 2 BLOK

IV. INFORMAČNÍ ZDROJE

1. KNIHOVNÍ FOND KNAV

KNAV je univerzální vědecká knihovna, která poskytuje informační podporu v oblasti vzdělávání, vědy a výzkumu institucím, vědeckým pracovníkům, odborníkům, studentům i široké veřejnosti. Profil fondu KNAV je zaměřen na dokumenty obsahující vědecké a odborné informace a na publikační činnost pracovníků AV ČR. Důraz je kladen na doplňování nejnovější české i zahraniční literatury v jednotlivých vědních oborech a uspokojování informačních potřeb uživatelů. V souladu s předmětem hlavní činnosti KNAV je skladba fondu zaměřena také na výzkum v oboru vědeckých informací a knihovnědy.

Akvizice

Akvizice byla zajišťována formou nákupu, darů a získáváním tzv. akademických povinných výtisků (publikace vydané ústavu AV ČR a nakladatelstvím Academia poskytované KNAV na základě dohody). Nákup knih a periodik KNAV realizovala prostřednictvím cenových poptávek, což vedlo k efektivnějšímu vynakládání finančních prostředků na nákup literatury.

KNAV v roce 2021 cíleně doplňovala literaturu mapující výsledky výzkumu ústavů AV ČR a také literaturu se zaměřením na globální problémy, trendy a významné události, jako např. demokracie nebo ozbrojené konflikty. Uživatelé KNAV měli možnost podávat návrhy na zakoupení knih pomocí webového formuláře.

V roce 2021 se KNAV zapojila do projektu Česká knihovna, díky čemuž obohatila svůj fond o osm českých knih v hodnotě 3 071 Kč.

V roce 2021 představoval celkový přírůstek knihovního fondu KNAV 4 782 knihovních jednotek. Z důvodu dlouhodobé ztráty, špatného stavu nebo obsahové prověrky bylo odepsáno 719 jednotek.

Z dotačního programu VISK 5 bylo v roce 2021 pořízeno celkem 1 400 záznamů časopiseckých jednotek.

Bylo vytvořeno 448 nových záznamů titulů seriálů a 952 monografií seriálů.

Báze článkové bibliografie ke konci roku 2021 obsahovala již 55 508 záznamů. Jedná se převážně o články z titulů vydávaných ústavu AV ČR. Díky programu VISK 9/1 – Rozvoj Souborného katalogu ČR (CASLIN) a souboru národních autorit bylo vytvořeno 6 000 záznamů článků.

Elektronické knihy

KNAV v roce 2021 zakoupila 383 zahraniční e-knihy, přičemž 276 e-knih pořídila formou modelu DDA (Demand Driven Acquisition). Tento nákup e-knih je založený na skutečných požadavcích uživatelů. Prostřednictvím tohoto modelu uživatelé knihovny provedli 223 krátkodobých e-výpůjček.

Na platformě ProQuest Ebook Central zpřístupňuje KNAV 280 e-knih, na platformě EBSCOhost 89 e-knih, tři e-knihy na platformě BrillOnline a SpringerLink, dvě na platformách De Gruyter Online, World Scientific a Wiley Online Library a jednu e-knihu na platformě Taylor & Francis Online a Oxford Scholarship Online.

Celkem KNAV zakoupila 281 e-knih přes společnost Albertina Icome Praha, 89 přes Ebsco Information Services a 13 přes SUWECO.

Od prosince 2021 je v režimu Evidence Based Acquisition po dobu 12 měsíců dostupná kolekce e-knih od vydavatelství Cambridge University Press. Nejvyužívanější tituly KNAV zakoupí trvale.

Elektronické informační zdroje (EIZ)

KNAV zajišťuje správu, zpřístupňování a propagování EIZ v KNAV a spolupracuje v této oblasti s knihovnami ústavů AV ČR stejně jako s dalšími knihovnami v ČR. Během roku 2021 probíhala intenzivní spolupráce především s Národní technickou knihovnou (NTK) v rámci národního licenčního centra pro nákup elektronických informačních zdrojů CzechELib (www.czechelib.cz).

Akvizice elektronických informačních zdrojů v KNAV probíhá několika způsoby. Velká část zdrojů je získávána s finanční podporou z národního licenčního centra CzechELib vedeného v NTK, část z programu Ministerstva kultury ČR VISK 8A – Veřejné a informační služby knihoven. Přístup k ostatním EIZ je zajišťován na základě poptávky. Kromě předplacených zdrojů nabízí KNAV přístup také k vybraným volně dostupným EIZ. V drtivé většině jsou EIZ v KNAV zajišťovány prostřednictvím centra CzechELib, díky kterému byly od roku 2018 pořízeny Cambridge Journals FULL a Oxford Journals FULL – tedy téměř kompletní produkce dvou velmi významných akademických nakladatelství. Od jara roku 2021 je dostupná také kompletní databáze Bookport, která obsahuje elektronické knihy převážně z produkce nakladatelství Grada a dalších jako např. Galén či JOTA. V roce 2021 proběhly také poptávky na konkrétní EIZ – jedná se o přístup k databázi ISSN (dodavatel EBSCO) a třem novým knihovědným databázím – Book History Online, Arkyves a Codices Vossiani Latini Online. Všechny tři knihovědné EIZ byly pořízeny prostřednictvím dodavatele Albertina.

KNAV zajišťuje administrativně i finančně přístup do vybraných elektronických informačních zdrojů pro všechny ústavy AV ČR. Jedná se o páteřní zdroje Web of Science včetně Citation Connections a analytického nástroje InCites, Scopus, EBSCO Academic Search Ultimate a EBSCO Business Source Ultimate, Emerald Premiere, ProQuest a téměř kompletní databáze JSTOR. Od roku 2022 také přibude Proceedings of the National Academy of Sciences (PNAS). Pokud to licence umožňují, nabízí KNAV registrovaným uživatelům vzdálený přístup i k dalším EIZ. V roce 2021 bylo zaznamenáno 17 947 uživatelských požadavků, realizovaných propojení na cílové služby pak bylo uskutečněno 9 747. Nejvíce uživatelských požadavků je z Discovery systému KNAV (VuFind + EDS), z Portálu elektronických časopisů a knih KNAV a z databáze Web of Science.

2. INFORMAČNÍ PODPORA AV ČR

ScholarOne Manuscripts

KNAV administruje roční rozpočet čtyř redakcí ústavních periodik v redakčním systému ScholarOne Manuscripts. V roce 2020 došlo k uzavření smlouvy na další tříleté období.

Open Access / Open Science

KNAV se aktivně podílela na činnosti pracovních skupin pro správu výzkumných dat v České republice (WG-RDM Research Data Management). Pracovní skupiny se zaměřují na strukturu metadat a perzistentních identifikátorů (PID) objektů, autorů a institucí v datových repozitářích a také pracovní skupiny, které se zabývají hodnocením vědy a podporou vědeckých pracovníků při tvorbě plánu managementu dat (DMP-Data Management Plan). Kromě předání praktických zkušeností z provozu Datového repozitáře ASEP a z přípravy bibliometrických výstupů při hodnocení vědy v AV ČR byla práce v těchto skupinách přínosná pro další rozvoj systému ASEP.

Bibliometrie a scientometrie

Všechny moduly systému ASEP (databáze, webové formuláře, Repozitáře ASEP, Analytika ASEP) byly v průběhu roku aktualizovány, upravovány a rozšiřovány dle změn ve struktuře databáze RIV (Rejstřík informací o výsledcích) a s přihlédnutím k požadavkům uživatelů. Datový repozitář byl rozšířen o formuláře a nápovědu v angličtině. Oddělení bibliometrie a scientometrie (BaS) zajistilo výpočty časopiseckých a citačních indikátorů pro bibliometrické výstupy, které jsou zveřejněné v Analytikách ASEP. Byly aktualizovány afluční vyhledávací dotazy a vyčištěny jmenné formy afilací ústavů (Organization Enhanced) ve WOS. V roce 2021 byly provedeny úpravy bibliometrických profilů pro hodnocení AV ČR a vypracovány statistické přehledy výstupů z hodnocení AV ČR. V návaznosti na toto hodnocení pokračovala metodická a konzultační činnost pro ústavy či komisaře. KNAV průběžně poskytuje ústavům a nakladatelům AV ČR konzultační činnost z okruhů scientometrie, Web of Science a Scopus, hodnocení vědy, M1+ a z oblasti časopiseckých metrik.

Databáze ASEP – počet uložených záznamů (31. 12. 2021)

Celkový počet záznamů v databázi	317 725
Počet nově vytvořených záznamů sběr 2021	10 318
Počet záznamů odevzdaných do RIV v roce 2021	8 616

Repozitář plných textů (31. 12. 2021)

	Celkem	2021
Počet uložených plných textů	27 002	3 274
Počet stažených plných textů INTRANET	115 717	7 203
Počet stažených plných textů INTERNET	47 545	3 269
Počet vyžádaných plných textů	543	66

Vybrané záznamy jsou z ASEP již řadu let automaticky pravidelně sklizeny přes protokol OAI-PMH do Národního úložiště šedé literatury (NUŠL) a do mezinárodní databáze OpenAIRE. NUŠL obsahuje 31 951 záznamů šedé literatury, tj. záznamů o konferenčních příspěvcích, konferenčních sbornících, výzkumných zprávách a certifikovaných metodikách vytvořených na ústavech AV ČR. OpenAIRE obsahuje 15 665 záznamů z ASEP různých úrovní (článek v periodiku, kniha, kapitola v knize, výzkumná zpráva nebo patent), které mají uložen plný text ve volném přístupu nebo na vyžádání. Ústavy AV ČR využívají API systému ARL k tvorbě vlastních aplikací.

Vzhledem k epidemické situaci probíhala komunikace mezi uživateli a administrací systému ASEP již druhý rok převážně přes elektronickou korespondenci nebo na online platformách. Z tohoto důvodu byla věnována větší pozornost zpřehlednění a doplnění informací na webových stránkách o systému ASEP. Informační a vzdělávací seminář proběhl formou online prezentací.

Informace pro uživatele systému ASEP: www.lib.cas.cz/asep

Uspořádané akce	Počet akcí	Počet účastníků
Školení pro začínající zpracovatele	6	7
Školení – klient	5	5
Školení datový repozitář	2	11
Celkem	13	23

**V.
SLUŽBY**

1. SLUŽBY PRO UŽIVATELE A VEŘEJNOST

V roce 2021, druhém roce poznamenaném pandemií koronaviru, byla studovna otevřena až od pondělí 24. 5., a to s poloviční kapacitou 80 studijních míst. Od začátku roku fungovala knihovna pouze v režimu výdejního okénka. 23. 4. byla uživatelům nabídnuta nová služba, možnost objednání tištěných kopií z dokumentů dostupných pouze do studovny. 27. 4. bylo na základě nových vládních opatření umožněno prezenční studium maximálně dvěma osobám současně na 30 minut. K dispozici měli uživatelé kopírku a bezplatně použitelný skener.

V průběhu srpna byl nahrazen zastaralý přístupový tříramenný turniket moderní sensorovou bariérou s rozšířenou propustí na 900 mm. To zajistilo bezbariérový vstup do studovny.

2. SLUŽBY PRO PRACOVNÍKŮ AV ČR A DALŠÍ INSTITUCE

Knihovní systém ALEPH

KNAV trvale zajišťuje vývoj a správu knihovního informačního systému Aleph. Systém Aleph byl v roce 2021 využíván 50 knihovnami ústavů AV ČR (včetně poboček) pro online katalog, online výpůjčku provozovalo 31 knihoven. Některé knihovny mají v katalogu KNAV uloženy i své specializované databáze – článkové bibliografie, báze hudebnin, báze časopisů. Všechny knihovny vystavují svá data přes webové rozhraní systému Aleph, některé vystavují zvlášť i své dílčí a speciální báze. V Souborném katalogu AV ČR bylo na konci roku 2021 více než 2,59 milionu záznamů, společná báze článků AV ČR obsahovala více než 880 tisíc záznamů. Během roku byl vylepšován provoz nového statistického systému Libushe a bylo dále rozvíjeno řešení pro zasílání záznamů do SKC ČR, aby bylo možné používat i režim oprav. Proběhla připravovaná konverze dat jedné ústavní knihovny a její dodatečné opravy. V systému byla nastavena a zprovozněna nová služba – požadavky na kopie. Průběžně byly shromažďovány podklady pro opravy dat a pro statistiky.

Metodická podpora

KNAV poskytovala podporu při školení pracovníků ústavů AV ČR pro práci se systémem a školení katalogizace v MARC21 a také metodickou podporu, e-mailovou i telefonickou. Na webových stránkách podpory připravila základní návody a manuály. KNAV zajišťovala i řešení systémových problémů s jeho distributorem a poskytovala ústavním knihovnám podporu při konverzi dat z jiných systémů.

Sdílení záznamů z Alephu a vytváření autoritní báze

Všechny nové záznamy knihoven ústavů AV ČR jsou pravidelně zasílány do Souborného katalogu ČR. Kontroly byly upraveny a rozšířeny tak, aby se předešlo nejčastěji se vyskytujícím chybám a aby záznamy AV ČR byly kvalitnější. Do souborné databáze ANL byly zasílány analytické záznamy pořízené v KNAV. Čtvrtletně byl předáván výběr záznamů KNAV a dalších akademických knihoven do projektu Databáze Geografická bibliografie ČR online (GEOBIBLINE). KNAV spolupracovala na budování Národní báze autorit, počet autoritních záznamů na konci roku 2021 přesáhl 1,1 milionu. KNAV je trvale součástí projektu Centrální portál knihoven.

VI. VZDĚLÁVACÍ A VĚDECKO- POPULARIZAČNÍ AKTIVITY

Vzdělávací aktivity

Burešová, I., Melichová, T. Skoček, J. *Kurz základů vědecké práce* [přednáška]. Knihovna AV ČR, v. v. i., Moderní informační zdroje pro vědu, výzkum a vzdělávání, 28. 1., 8. 3., 2. 6. a 13. 10. 2021

Kučerová, M. *Narcis a jeho poselství* [přednáška]. Čáslav, Nova Forma, 15. 9. 2021.

Dostupné z: www.novaforma.art/post/mgr-zdenka-svadlenkova-zlomove-okamziky-ve-vytvarnem-umeni

Mediální aktivity a další spolupráce

Veselá, L.; Jahodářová, L. *Po stopách knižní kořisti* [rozhovor]. Živá historie. Praha: Extra Publishing, 2021(12), 62–69. ISSN 1802-2278.

V roce 2021 KNAV zapůjčila dvě panelové výstavy věnované dějinám knižní kultury: *Knihy v době panování Rudolfa II.* (Městská knihovna Česká Lípa) a *Rozmanitosti Čech, Moravy a Slezska podle Bohuslava Balbína* (Muzeum Brněnska).

Vědecko-popularizační činnost

Knihovědní detektivové

(<https://knihovedni-detektivove.cz>)

KNAV se v roce 2021 v rámci svých vědecko-popularizačních aktivit rozhodla oslovit studenty středních škol, žáky druhého stupně základních škol i širokou veřejnost novým způsobem. Cílem bylo přiblížit knihovědu širšímu publiku a zvýšit povědomí o tomto oboru i mezi mladou generací, z níž by se v budoucnu mohli etablovat noví odborníci. Výsledkem je populárně-naučný cyklus krátkých animovaných videí *Knihovědní detektivové*, který představuje historický fond KNAV a přibližuje odbornou práci knihovědců. Seriál doplňuje podcastová série a webové stránky (www.knihovedni-detektivove.cz), na kterých zájemci najdou podrobnější informace k jednotlivým tématům, odkazy do digitálních knihoven a další zdroje informací. Součástí tohoto popularizačního cyklu je i nabídka doprovodných akcí – komentovaných projekcí, přednášek a workshopů či dílen.

Seriál vznikl od jara do konce roku 2021 ve spolupráci s firmou Binary code, s. r. o. Odbornou garantkou každého dílu byla vždy jedna z pracovníků Knihovědního oddělení, která spolupracovala na scénáři a zajištění podkladů pro animaci, vycházející většinou z ilustrací starých tisků. Ke každému dílu vznikl podcast a rozsáhlý doprovodný materiál pro webové stránky. Přehled jednotlivých dílů a odborných garantů:

1. Proměna Narcise – Markéta Kučerová
2. Pokrok nezastavíš – Veronika Sladká
3. Z neznámých krajín – Vendula Vráblíková
4. Americký sen – Helena Žáčková
5. Pošli to dál – Andrea Jelínková
6. Čas nespravíš – Lenka Bártová
7. Knižní kořist – Lenka Veselá

Seriál lze využít jako edukační pomůcku nebo zdroj inspirace např. při výuce dějepisu, literatury, dějin umění či výtvarné výchovy. Díky unikátnímu spojení historické knižní ilustrace a moderních technik může animace oslovit i diváky vzdělávacích pořadů, fanoušky nových technologií nebo umělce.

První díl byl na webu www.knihovedni-detektivove.cz publikován v prosinci 2021, dalších šest dílů bude KNAV

zveřejňovat vždy každou první středu v měsíci až do června 2022, a to na webových stránkách série, YouTube a Facebooku. Podcasty jsou k poslechu v aplikacích Spotify, Google Podcasts, iTunes a dalších platformách tohoto typu.

Realizace série Knihovněnní detektivové byla podpořena dotací AV ČR pro mimořádné vědecko-popularizační aktivity.

Literární soutěž IluStory

(<https://ilustory.cz>)

Druhý ročník literární soutěže IluStory byl vyhlášen 6. 9. s uzávěrkou 10. 10. 2021. I v tomto ročníku dostali autoři zadání napsat povídku na motivy konkrétní ilustrace. Soutěžní obrázek pocházel opět z historických vydání Ovidiových Proměn. V roce 2021 se hlavním motivem stala ilustrace k příběhu Dafné – nymfa Dafné prchá před Apollónem a pro svou záchranu se promění ve vavřínový keř.

KNAV do soutěže přijala celkem 267 povídek, které splňovaly pravidla soutěže. 80 povídek soutěžilo v kategorii do 15 let a 187 povídek v kategorii od 15 let. Z příspěvků vybírala vítěze porota, složená opět ze zástupců KNAV (M. Vecková, I. Burešová, M. Kučerová), AV ČR (P. Janoušek, J. Padevět) a externích spolupracovníků (M. Krajplová, R. Nekuda).

Slavnostní vyhlášení vítězů proběhlo ve studovně KNAV 6. 11. 2021.

Týden Akademie věd ČR

(<https://knave.cz/tvt>)

Festival Týden vědy a techniky AV ČR změnil od roku 2021 název na Týden Akademie věd ČR, což současně znamená i zaměření pozornosti organizátorů na pracoviště AV ČR. Během Týdne Akademie věd ČR mohli návštěvníci osobně navštívit studovnu KNAV na Národní i areál Jenštejn. Programu KNAV se v týdnu mezi 1.–6. 11. 2021 zúčastnilo celkem 545 návštěvníků.

Oblíbenou nabídkou během festivalu zůstává tradičně jednodenní vstup do studovny zdarma, který platí vždy během celého týdne po celou otevírací dobu knihovny.

Exkurze

Seznamte se s Knihovnou Akademie věd ČR (2.–5. 11. 2021)

Exkurze do světa digitalizace aneb Cesta knihy z regálu až na internet (1.–4. 11. 2021)

Setkání příznivců hry Geocaching (1. 11. 2021)

Na této akci si mohli všichni geocachingoví nadšenci vyměnit zkušenosti s ostatními a zároveň se seznámit s depozitářem v Jenštejně a činností Digitalizačního centra.

Workshopy

V návaznosti na téma literární soutěže IluStory 2021 KNAV uspořádala dva workshopy – jeden určený dětem, druhý dospělým návštěvníkům. Markéta Kučerová z Knihovněnního oddělení seznámila účastníky workshopů s příběhem Dafné, jak jej známe z Ovidiových Proměn a jak jej můžeme chápat v dnešní době.

Proměny Dafné pro zvědavé ilustrátory (6. 11. 2021 od 10 a od 12 hod.)

Proměny Dafné (6. 11. 2021 od 19 hod.)

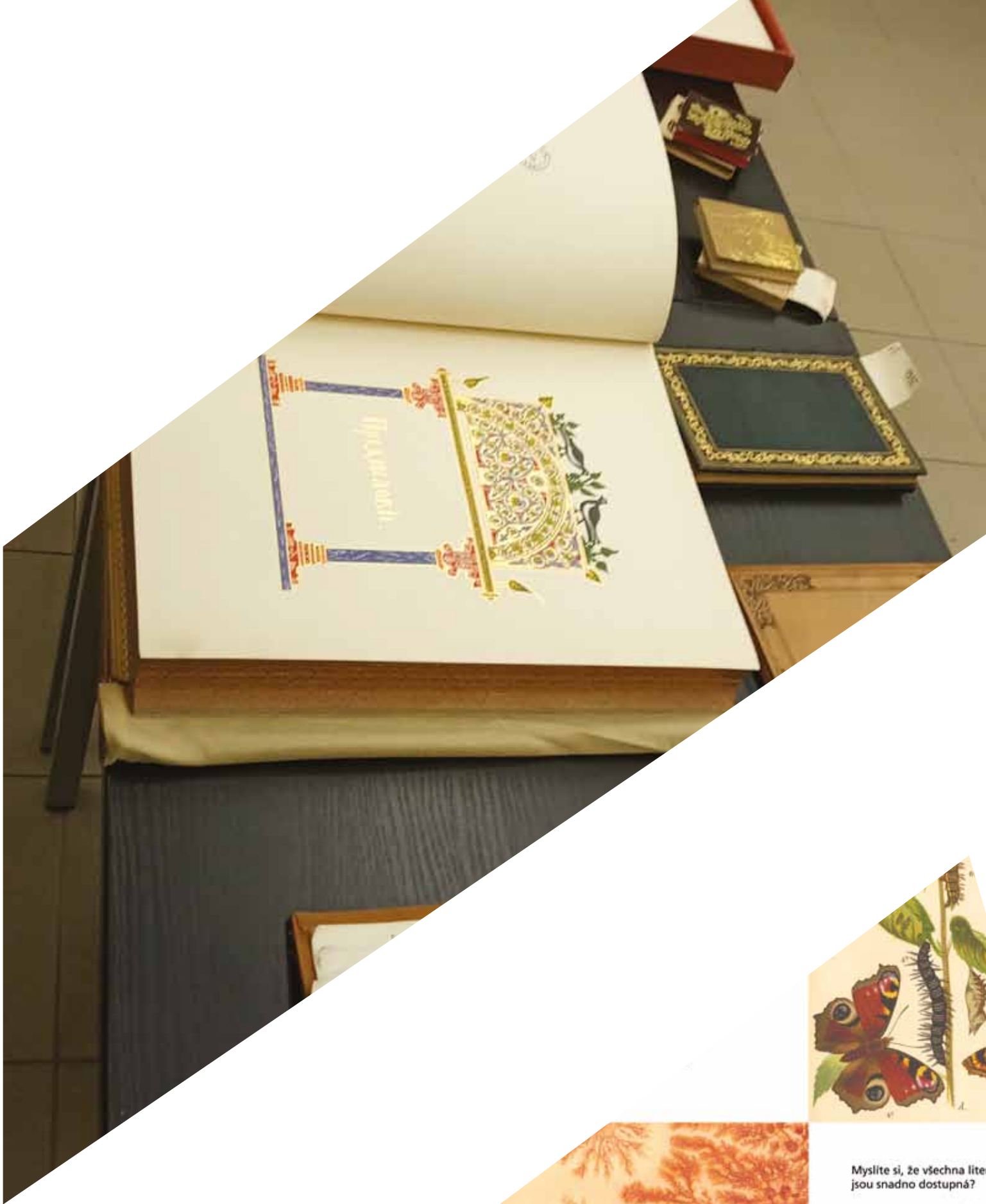

VII. EDIČNÍ ČINNOST

KNAV vydává odborný recenzovaný časopis *Knihy a dějiny* zaměřený na zveřejňování výsledků bádání v oblasti dějin české knižní kultury do poloviny 19. století. Od roku 2017 časopis vychází souběžně s tištěnou podobou také v režimu open access (<https://knihyadejiny.cz>). Časopis je evidován v databázích ERIH+ a CEJSH; v roce 2021 byl časopis přijat také do citační databáze Scopus.

KNAV dále vydává online časopis *INFORMACE* (<https://knav.cz/informace>), který představuje odborné činnosti KNAV. Je určen zejména pracovníkům knihoven ústavů AV ČR a dalším knihovnickým profesionálům.

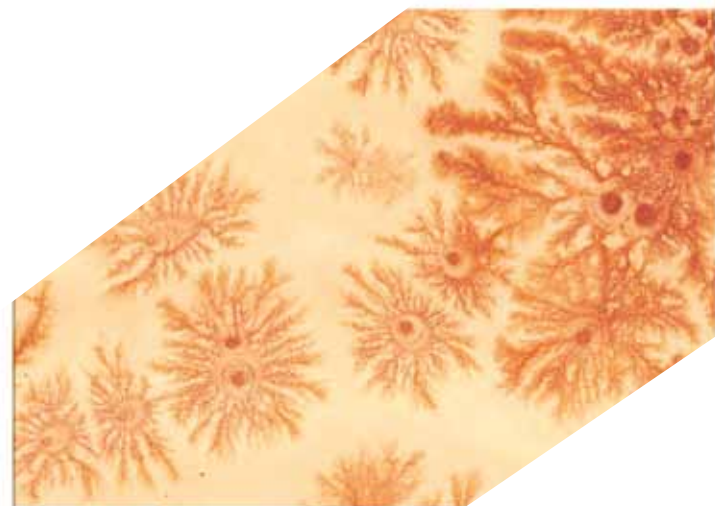

Myslíte si, že všechna literární díla
jsou snadno dostupná?

ODHALTE S NÁMI

Vyberte si z naší nabídky
Mezinárodní literatury
online a v digitální podobě
Užijte si!

VIII. ČLENSTVÍ V ODBORNÝCH ORGANIZACÍCH

Členství KNAV v tuzemských organizacích

SKIP – Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR

SDRUK – Sdružení knihoven ČR

Členství KNAV v mezinárodních organizacích

CASLIN – Czech and Slovak Library Information Network

ELAG – European Library Automation Group

Gesellschaft für Buchforschung in Österreich – Společnost pro knihovědu v Rakousku

IFLA – International Federation of Library Associations and Institution

IGeLU – International Group of Ex Libris Users

LIBER – Ligue des bibliothèques européennes de recherche

SUAleph – sdružení institucí z České a Slovenské republiky, které jsou uživateli produktů firmy Ex Libris

Mezinárodní aktivity a spolupráce

KNAV je partnerem projektu Europeana prostřednictvím Europeana Network a od roku 2019 plní roli akreditovaného agregátora pro novodobé dokumenty (od roku 1801 po současnost), přičemž je členem Europeana Aggregators Forum.

KNAV je partnerem projektu EOD (eBooks on Demand), který na požádání zajišťuje placenou digitalizaci dokumentů starších sto let.

KNAV je zapojena do výzkumné infrastruktury LINDAT/CLARIAH-CZ (<https://lindat.cz>) podporované MŠMT (projekt č. LM2018101). Prostřednictvím LINDAT/CLARIAH-CZ je KNAV zapojena do evropské infrastruktury pro digital humanities DARIAH ERIC (www.dariah.eu).

**IX.
EKONOMICKÉ UKAZATELE,
STATISTIKY**

KNAV je financována ze státního rozpočtu prostřednictvím zřizovatele, dále z grantů od různých poskytovatelů (zejména MK ČR a MŠMT). Vlastní činností získává výnosy z uživatelských poplatků, rešeršních, reprografických a knihařských služeb pro uživatele a ústavy AV ČR. Do této kategorie rovněž spadají výnosy za správu databází a za externí zakázky Digitalizačního centra.

1. ROZPOČET

Náklady a výnosy KNAV se v průběhu roku 2021 vyvíjely v závislosti na přidělu prostředků ze státního rozpočtu od zřizovatele, získání grantů zejména na výzkum a vývoj od poskytovatelů mimo AV ČR a z prostředků získaných vlastní činností. Výsledek hospodaření KNAV za rok 2021 je patrný z následujícího přehledu (v Kč):

Náklady celkem	115 731 630
z toho vybrané významné položky:	
Spotřeba materiálu, PHM, DHM	2 747 505
Spotřeba energií a ost. neskl. dodávek	1 848 582
Služby (bez inf. zdrojů)	16 197 713
Informační zdroje	15 816 665
Osobní náklady	63 153 501
Výnosy celkem	116 257 454
z toho vybrané významné položky:	
Tržby za vlastní výkony (služby, zboží)	2 704 583
Provozní dotace od zřizovatele	61 211 521
Dotace od zřizovatele na nákup informačních zdrojů	15 900 000
Dotace od zřizovatele – Strategie AV21	796 000
Účelové prostředky (MK, MŠMT, EU)	20 682 489
Výsledek hospodaření	525 824

2. HODNOCENÍ NÁKLADŮ

Z hlediska struktury nákladů KNAV představovaly hlavní položku osobní náklady. Neméně významnými jsou položky nákladů na podporu informačních zdrojů, jejíž součástí je nákup knih a časopisů a zajištění přístupů do elektronických informačních zdrojů (EIZ) a služeb. Struktura nákladů byla v roce 2021 stejně jako v minulém období poznamenána pandemií covid-19, jejímž vlivem došlo oproti plánovanému rozpočtu ke značnému poklesu nákladů na služební cesty a pohonné hmoty, a naopak k nárůstu u položek materiálů, drobného majetku a IT vybavení.

Přehled nákladů KNAV na nákup literatury a EIZ (vč. poplatků za využívání) financovaných z dotace AV ČR poskytuje následující tabulka (v Kč):

Položka	Náklad
Tištěné monografie české	323 213
Tištěné monografie zahraniční	699 914
E-knihy zahraniční	1 561 222
Časopisy české	109 486
Časopisy zahraniční	73 553
Elektron. inf. zdroje – databáze	12 734 278
Restaurátorské práce	314 999
Celkem	15 816 665

V roce 2021 zajišťovala KNAV přístupy do elektronických databází a informačních zdrojů pro uživatele AV ČR v celkové hodnotě 29 850 tis. Kč. Některé EIZ byly spolufinancovány z OP VVV (CzechELib), MK ČR, nebo přímo konkrétními pracovišti AV ČR.

KNAV získala v roce 2021 knižní dary v hodnotě 317 tis. Kč.

3. HODNOCENÍ VÝNOSŮ

Hlavním zdrojem výnosů KNAV, které představují 84,80 %, jsou dotace ze státního rozpočtu na podporu výzkumných organizací a zajištění jejich činnosti poskytované prostřednictvím zřizovatele a dále granty poskytované subjekty mimo AV ČR. Menší měrou se na výnosech podílely tržby za vlastní výkony, úroky a kurzové zisky.

Financování projektů

Poskytovatel	Program	Částka v Kč
MK ČR	VISK	2 930 325
MK ČR	NAKI II	8 511 000
TA ČR	ÉTA	642 390
MŠMT ČR	INTER-EXCELLENCE	5 325 000
MŠMT ČR	Velké infrastruktury	2 177 000
MŠMT	OP VVV	40 031
Creative Europe	Culture	416 915
MF ČR	FM EHP/Norska 2014-2021	639 828
AV ČR	Strategie AV21	796 000
Celkem		21 478 489

4. INVESTICE

V roce 2021 disponovala KNAV investičními finančními prostředky ve výši 4 336 tis. Kč, z nichž 3 936 tis. Kč činila dotace od zřizovatele a 400 tis. Kč získala KNAV z OP VVV.

Finanční prostředky byly využity především na zateplení obytného domu v areálu Jenštejn, realizaci druhé etapy modernizace elektronické požární signalizace v Jenštejně, pokračování implementace nového ekonomicko-informačního systému, pořízení systému pro správu bibliografických databází a nákup sensorové brány. Dále byly pořízeny různé přístroje a zařízení.

5. INFORMACE O OPATŘENÍCH K ODSTRANĚNÍ NEDOSTATKŮ V HOSPODAŘENÍ

Hospodaření KNAV je každoročně podrobena finančnímu auditu. Výrok auditora k hospodaření za rok 2020 byl bez výhrad, proto nebylo v roce 2021 nutné přijímat opatření k odstranění nedostatků.

X. PŘEDPOKLÁDANÝ VÝVOJ ČINNOSTI PRACOVIŠTĚ

Předpokládaný vývoj pracoviště se bude odvíjet v souladu se Strategií rozvoje pracoviště v období 2018–2022 schválenou v červnu 2018. Strategické cíle KNAV pro nadcházející období, kromě zajištění trvalého rozvoje a udržitelnosti a napojení na národní i mezinárodní sítě, lze shrnout do několika tematických okruhů, které tvoří vzájemně provázaný celek udržující významné postavení KNAV mezi předními českými knihovnami i výraznou viditelnost KNAV v mezinárodním měřítku.

Knihovědný výzkum a historický fond

V návaznosti na dosavadní činnost a současný výzkumný záměr bude pokračovat základní i aplikovaný výzkum v oblasti dějin české knižní kultury. KNAV bude pokračovat v systematické heuristice pramenů a bibliografickém zpracování pramenů a odborné literatury vztahující se k přehledu cizojazyčné bohemikální produkce českých, moravských i zahraničních tiskáren v 15.–18. století a v jejím zpřístupňování. Po přechodu na nový knihovní systém Verbis zahájí pracovníci v roce 2022 databázové zpřístupnění obsahových a autorských bohemik. Trvalou péči je nutné věnovat údržbě a rozvoji infrastruktury Knihověda.cz. V rámci nově zahájeného projektu na výzkum knižní ilustrace (e-ilustrace) se prohloubí spolupráce s FFUK a Masarykovou univerzitou v Brně formou společných workshopů.

V oblasti dějin knižní kultury bude pokračovat výzkum hebrejského knihtisku na Moravě, tiskařské produkce Jednoty bratrské v Ivančicích a bude také zahájena práce na monografii o rukopisné kultuře v době Rudolfa II. Zintenzivní se práce na výzkumu švédské knižní kořisti z českých zemí 1646–1648, pro který se v závěru roku 2021 podařilo získat tříletou podporu Grantové agentury ČR.

V oblasti správy historického knižního fondu se pozornost zaměří především na restaurování a konzervaci vybraných exemplářů vzácných tisků. Fond bude nadále výběrově digitalizován a s podrobnými metadaty zpřístupňován prostřednictvím DKAV. KNAV se i nadále bude věnovat různým formám širší popularizace svého historického fondu a odborné práce s ním, zejména prostřednictvím populárně-vědecké série Knihovědní detektivové, jejíž díly budou zveřejněny v průběhu první poloviny roku 2022.

KNAV bude pokračovat ve vydávání recenzovaného časopisu *Knihy a dějiny*.

Provozování informačních systémů

KNAV bude zabezpečovat provozování a rozvoj informační infrastruktury založené na virtualizaci nezbytné pro chod klíčových informačních systémů a služeb, které poskytuje ústavům AV ČR a uživatelům KNAV. Současně také bude s pomocí institucionálního a účelového financování pracovat na průběžném rozvoji provozovaných klíčových informačních systémů, databází, repozitářů a digitálních knihoven, mezi něž patří zejména Repozitář ASEP, knihovní informační systém Aleph, DKAV a ČDK.

V roce 2022 se KNAV soustředí zejména na další rozvoj Datového repozitáře ASEP (identifikace DOI, verzování datasetů, kontrolu uložených souborů a export dat do OpenAIRE), práci s perzistentními identifikátory autorů a organizací a automatické importy záznamů o publikacích z citačních a bibliografických databází do ASEP.

Mezi intenzivně rozvíjené softwarové nástroje a systémy spojené zejména s oblastí digital humanities budou díky grantům patřit především INDIHU Exhibition – systém pro vytváření virtuálních výstav, HIKO – databáze pro historickou korespondenci, DL4DH – data mining z digitálních knihoven a systém Kramerius v souvislosti se zpřístupněním chráněných dokumentů v rámci projektu Rightlib.

KNAV sleduje vývoj v oblasti knihovních systémů, komerčních i otevřených. V případě nalezení knihovního systému, který by lépe splňoval naše požadavky a zároveň požadavky ústavních knihoven na funkcionalitu, je KNAV otevřena novým možnostem a zváží přechod na nový systém.

Depozitář a péče o fondy

V souvislosti se správou klasických informačních zdrojů v tištěné formě je důležitá funkce depozitáře v Jenštejně, který pojme 36 850 běžných metrů knižního fondu. Kromě KNAV ho využívají ústavy AV ČR i některé další knihovny, přičemž stávající kapacita depozitáře se již naplnila. KNAV bude usilovat o zahájení první etapy dalšího rozvoje areálu výstavbou nového depozitáře, kde bude zčásti vytvořen úložný prostor pro ukládání historického fondu.

Služby uživatelům

V průběhu roku 2022 KNAV aktualizuje Knihovní řád, pro uživatele přibudou další možnosti vzdálené registrace resp. obnovení registrace. Jedním z nových způsobů podání žádosti o členství bude možnost zaslat dokumenty datovou schránkou. Dále KNAV zvažuje i možnost implementace automatické registrace přes mojeID, případně bankID. Občané ze zemí EU se, kromě trvalého pobytu v ČR, budou moci prokazovat i dalšími dokumenty, např. nájemní smlouvou v ČR, fakturou za odběr služeb v místě bydliště atd.

V roce 2022 bude ukončen zkušební provoz šatních skříněk napojených na LDAP KNAV, které umožní zamykání RFID čtenářským průkazem, a šatna bude opět v provozu pro uživatele, nyní v samoobslužném režimu.

V případě dalších lockdownů, které neumožní provoz knihovny, mohou šatní skřínky také plnit funkci výdejních boxů předem objednaných dokumentů.

Projekt pro přebudování servisní části studovny, jehož součástí je přesun všech služeb zajišťovaných personálem na jedno místo, je připraven KNAV nyní hledá možnosti financování jeho realizace.

XI. DALŠÍ INFORMACE

1. ZMĚNY ZŘIZOVACÍ LISTINY

Ve zřizovací listině KNAV nedošlo v roce 2021 k žádným změnám.

2. HODNOCENÍ DALŠÍ A JINÉ ČINNOSTI

KNAV nevykonává žádnou další ani jinou činnost (§ 21 odst. 2 zákona č. 341/2005 Sb.)

3. AKTIVITY V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

V oblasti ochrany životního prostředí KNAV trvale věnuje pozornost třídění odpadů a ekologické likvidaci vyřazovaného majetku, resp. odvozu druhotných surovin do specializovaných firem. Veškerá používaná technika je pravidelně kontrolována a ošetřována dle technologických postupů výrobců s cílem minimalizovat exhalace a zdravotní rizika. Průběžně probíhá obměna používané techniky za novější modely s nižší energetickou náročností, které méně zatěžují životní prostředí exhalacemi a hlukem.

4. AKTIVITY V OBLASTI PRACOVNĚPRÁVNÍCH VZTAHŮ

V oblasti pracovněprávních vztahů věnuje KNAV stálou pozornost pracovním podmínkám zaměstnanců, zvyšování jejich kvalifikace umožněním účasti na jazykových a vzdělávacích kurzech, odborných seminářích, vysokoškolském a postgraduálním studiu. V roce 2021 studovali v doktorském studiu čtyři zaměstnanci. Zaměstnancům je poskytována preventivní lékařská péče u smluvního lékaře a příspěvky na penzijní připojištění. Dále jsou ze sociálního fondu poskytovány bezúročné půjčky, příspěvek na sport a dary u příležitosti životních jubileí.

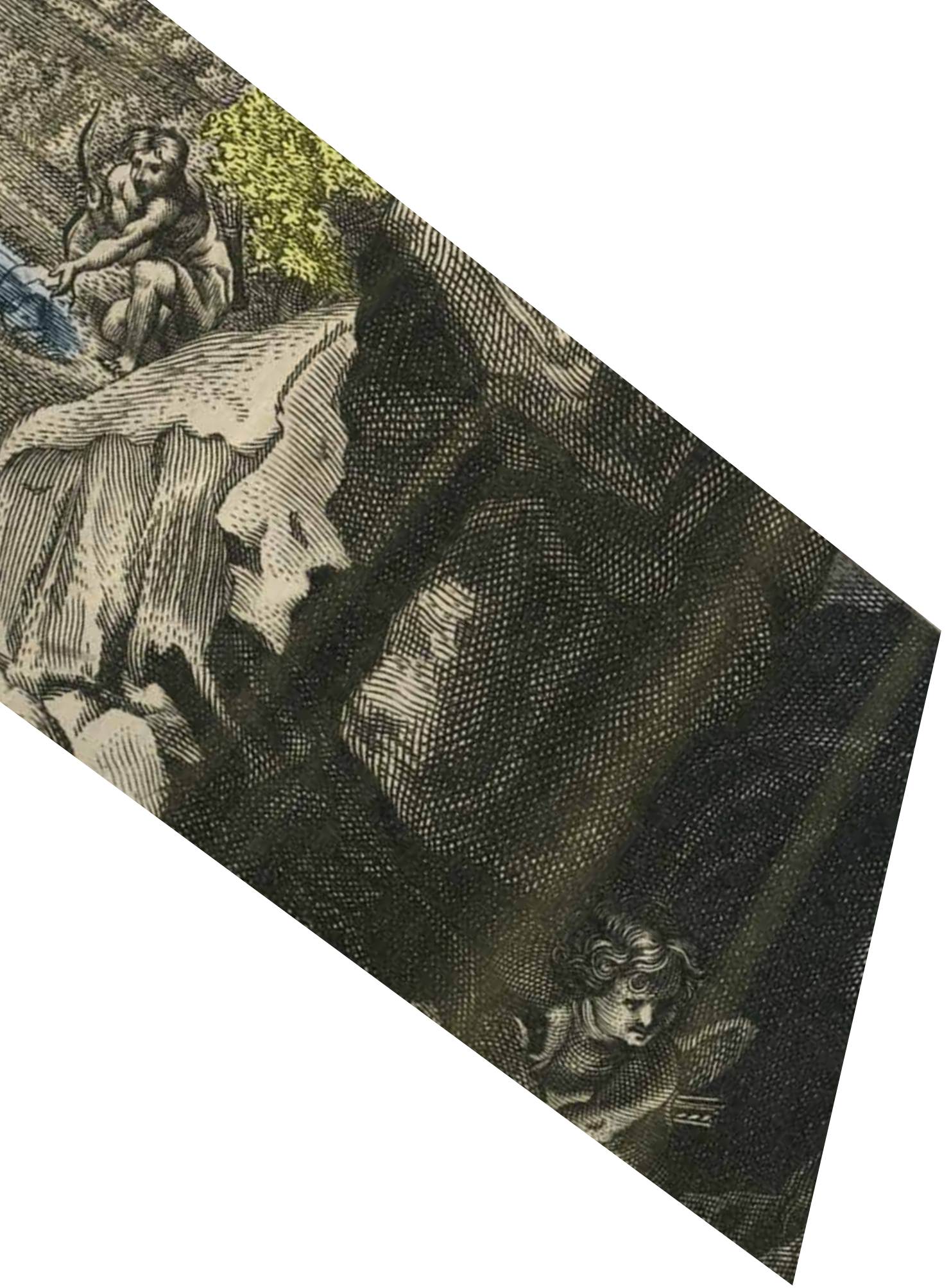
5. POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 Sb., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM

V souladu s ustanovením § 18 zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím (dále jen zákon), vydává Knihovna Akademie věd ČR, v. v. i., tuto výroční zprávu:

Období od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021

- a) Počet podaných žádostí o informace: žádná
- b) Počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti: žádné
- c) Počet podaných odvolání proti rozhodnutí: žádné
- d) Opis podstatných částí každého rozsudku soudu: žádný rozsudek nebyl vynesen
- e) Počet stížností podaných podle § 16a: žádná stížnost nebyla podána
- f) Další informace vztahující se k uplatňování zákona: žádné

Běžné informace jsou dotazujícím poskytovány prostřednictvím telefonu, internetu a osobně. Tyto žádosti nejsou evidovány ani zpoplatňovány.

XII. PŘÍLOHY

1. ZÁKLADNÍ STATISTICKÉ ÚDAJE ZA ROK 2021

a) Knihovna AV ČR

Poskytované služby

Uživatelé

Aktivní uživatelé	Noví uživatelé	Návštěvnost studovny celkem	Návštěvnost počítačové studovny	Návštěvnost: registrovaní uživatelé	Návštěvnost: jednodenní vstupy
6 359	1 989	7 680	847	6 984	696
Průměrná denní návštěvnost studovny	Průměrná denní návštěvnost na jednodenní vstupní lístky	Průměrná denní návštěvnost PC studovny celkem	Nájmy individuálních studoven celkem		
62,44	5,66	6,89	66		

Výpůjční služby

Výpůjčky celkem:	Výpůjčky: absenční dokumenty	Výpůjčky: prezenční dokumenty	Vráceno celkem:	Vráceno: absenční dokumenty	Prodloužení	Požadavky	Upomínky
6 123	5 395	728	6 116	5 388	3 608	5 208	1 131

Meziknihovní služby

Skladba požadavků MS a MMS	Celkem požadavků	Kladně vyřízeno	Výpůjčkou	Kopíí tištěnou	Kopíí elektronickou	Stran tištěných	Stran elektronických
MMS ze zahraničí pro uživatele KNAV celkem	177	147	67	3	77 (získáno)	24	722 (získáno)
– z toho MMS ze zahraničí pro ústavy AV ČR	124	99	61	2	36 (získáno)	18	500 (získáno)
MMS z fondu KNAV pro zahraniční knihovny MS z ČR	45	37	27	10	0	202	0
pro uživatele KNAV celkem	214	140	121	19	0	182	0
MS z fondu KNAV pro knihovny v ČR celkem	853	766	402	158	206 (odesláno)	3 230	2 291 (odesláno)
– z toho MS z fondu KNAV pro ústavy AV ČR	137	124	91	29	4 (odesláno)	390	28 (odesláno)

Digitalizační služby

eBooks on Demand	Obalkyknih.cz	Vloženo	Zpracováno	
Vyřízených objednávek	Stran celkem	Vloženo obálek	stran obsahů	titulů
6	930	1 225	3 006	1 482

Rešeršní a referenční služby

Rešeršní a referenční služby	Dotazy ve studovně	Exkurze	Provedeno lidí		
Rešerše	ptejteseknihovny.cz	Česky	Anglicky		
0	58	271	7	5	131

Fond

	2020	2021
celkový počet knihovních jednotek	1 304 703	1 311 485

Přírůstek*

	2020	2021
celkový přírůstek knihovních jednotek	6 254	6 782
přírůstek monografií	3 215	4 093
přírůstek časop. svazků	3 039	2 689
přírůstek CD/DVD	0	0

*Přírůstek po odečtení odpisů.

Přírůstek fondu

	koupí	z toho produkce ČR	z toho zahraníční produkce	výměnou	darem	povinný výtisk	jinak	celkem 2021
přírůstek celkem knih. jednotek	1 893	1 129	764	0	725	925	3 958	7 501
přírůstek monografií	1 620	879	741	0	506	717	1 939	4 782
přírůstek časop. svazků	273	250	23	0	219	208	2 019	2 719
přírůstek CD/DVD	0	0	0	0	0	0	0	0
počet odebíraných titulů časopisů	108	96	12	0	141	79	0	328

Úbytek fondu

	2020	2021
celkem odpis	302	719
odpis monografií	122	689
odpis svazků časopisů	180	30
odpis CD	0	0

Zaměstnanci

Rok	Fyzický počet*	Přepočtený průměrný počet	Fyzický průměrný počet	Průměrný věk (let)*
2018	88	82,61	89,83	43
2019	95	84,25	91,02	43
2020	98	88,42	96,50	44
2021	96	88,10	95,67	44

* Údaje platné k 31. 12. daného roku.

b) Knihovny pracovišť AV ČR

Personální zabezpečení

Vědní oblast	Počet pracovníků s VŠ vzděláním	Počet pracovníků se SŠ vzděláním	Ostatní pracovníci	Celkový počet pracovníků k 31. 12. 2021
I. Oblast věd o neživé přírodě	30,8	10,8	2,3	43,8
II. Oblast věd o živé přírodě a chemických věd	22,0	12,0	0,0	34,0
III. Oblast humanitních a společenských věd	105,1	64,6	0,0	169,7
AV ČR celkem	157,9	87,4	2,3	247,5

Knihovní fond a fond časopisů

Vědní oblast	Celkový počet	Celkový počet	Úbytek	Celkový počet
	knihovních jednotek k 31. 12. 2021	knihovních jednotek získaných v roce 2021	knihovních jednotek v roce 2021	titulů tištěných časopisů získaných v roce 2021
I. Oblast věd o neživé přírodě	576 179	2 510	1 994	602
II. Oblast věd o živé přírodě a chemických věd	447 490	3 044	262	2 629
III. Oblast humanitních a společenských věd	3 023 214	47 411	2 089	3 678
AV ČR celkem	4 046 883	52 965	4 345	6 909

*U několika knihoven je mírný rozdíl mezi uvedeným reálným počtem jednotek a počtem, který by odpovídal jednotkám z minulého roku s přičteným letošním přírůstkem. Důvodem je proběhlá revize či náprava drobných statistických chyb z minulých let.

Uživatelé a výpůjčky

Vědní oblast	Počet	Počet	Počet	Celkový počet
	registrovaných uživatelů	absenčních výpůjček	prezenčních výpůjček *	výpůjček
I. Oblast věd o neživé přírodě	2 592	10 343	1 073	11 416
II. Oblast věd o živé přírodě a chemických věd	2 279	1 755	711	2 466
III. Oblast humanitních a společenských věd	9 454	24 093	4 673	28 766
AV ČR celkem	14 325	36 191	6 457	42 648

* Řada knihoven ústavů prezenční výpůjčky nesleduje.

Meziknihovní služby

Vědní oblast	Celkový počet	Počet zapůjčených	Počet poskytnutých
	kladně vyřízených požadavků *	tištěných dokumentů jiným knihovnám a z jiných knihoven	a získaných kopií dokumentů
I. Oblast věd o neživé přírodě	1 891	338	1 506
II. Oblast věd o živé přírodě a chemických věd	4 849	227	8 476
III. Oblast humanitních a společenských věd	3 295	1 885	1 320
AV ČR celkem	10 035	2 450	11 302

* Některé knihovny nevidují MVS požadavky jednotlivě, uvádí pouze součet požadavků.

c) Publikační výsledky v AV ČR

Celkové publikační výsledky

Typ publikace	rok vydání 2020		rok vydání 2021 ^{*)}	
	české	cizojazyčné	české	cizojazyčné
Knihy	184	84	101	59
Statí v knihách	311	356	114	236
Články ve věd. časopisech	698	5681	339	4756
Sborníky z konferencí	7	13	2	12
Příspěvky ve sbornících	88	425	49	375
Překlady		13		7
Recenze		278		163
Odborné články v denním tisku		157		113
Výzkumné zprávy		392		308

*) Údaje za rok 2021 jsou neúplné, protože publikace s vrocením daného roku vycházejí ještě i během roku následujícího.

Poznámka: Agregované údaje pro AV ČR nejsou součtem údajů po vědních oblastech vzhledem k tomu, že na jedné práci se mohou podílet pracovníci z více ústavů. Taková práce je započítána u každého ústavu a v souhrnu jen jednou.

Publikační výsledky ve vědních oblastech

	1.–3. vědní oblast				4.–6. vědní oblast				7.–9. vědní oblast			
	Rok vydání 2020		Rok vydání 2021 ^{*)}		Rok vydání 2020		Rok vydání 2021 ^{*)}		Rok vydání 2020		Rok vydání 2021 ^{*)}	
	české	cizojaz.	české	cizojaz.	české	cizojaz.	české	cizojaz.	české	cizojaz.	české	cizojaz.
Knihy	16	16	7	9	12	17	4	6	161	51	92	45
Statí v knihách	5	29	3	39	3	117	3	33	306	211	108	165
Články ve věd. časopisech	74	2 429	34	1 994	118	2 943	52	2 535	513	383	256	285
Sborníky z konferencí	1	11	1	5	1	0	0	1	5	2	1	6
Příspěvky ve sbornících	11	353	11	275	5	35	7	61	73	41	31	40
Překlady		0		0		0		0		13		7
Recenze		2		0		2		0		274		163
Odborné články v denním tisku		6		8		42		12		109		93
Výzkumné zprávy		150		127		21		5		196		123

^{*)} Údaje za rok 2021 jsou neúplné, protože publikace s vročením daného roku vycházejí ještě i během roku následujícího.

2. ÚČETNÍ ZÁVĚRKA A ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

o ověření účetní závěrky sestavené k 31.12.2021

v organizaci

Knihovna AV ČR, v.v.i.

4. dubna 2022

ÚVODNÍ ÚDAJE

Subjekt, u něhož bylo provedeno ověření

Organizace: Knihovna AV ČR, v.v.i.
Adresa: Národní 1009/3, 115 22 Praha 1
IČ: 679 85 971
Předmět činnosti:

- výzkum v oblasti vědeckých informací a knihovnědy a poskytování služeb specializované knihovny podle zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon).

Příjemce zprávy

zřizovatel

Předmět ověřování

účetní závěrka sestavená k 31.12.2021 za účetní období 1.1.2021 – 31.12.2021

Termín provedení auditu

průběžný: 26.10.2021 – 9.11.2021
finální: 28.3.2022 – 4.4.2022

Ověření provedl a zprávu auditora zpracoval

22HLAV s.r.o.
Všebořická 82/2, Ústí nad Labem
evidenční č. KAČR 277
člen mezinárodní asociace nezávislých profesionálních firem
MSI Global Alliance, Legal & Accounting Firms

odpovědný auditor: Ing. Kamila Neradová, evidenční č. KAČR 2091

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

určena zřizovateli organizace Knihovna AV ČR, v.v.i.

Zpráva o ověření účetní závěrky

Výrok auditora

Provedli jsme audit přiložené účetní závěrky organizace Knihovna AV ČR, v.v.i. (dále také „Organizace“) sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31.12.2021, výkazu zisku a ztráty za rok končící 31.12.2021 a přílohy této účetní závěrky, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace. Údaje o Organizaci jsou uvedeny v bodě I. přílohy této účetní závěrky.

Podle našeho názoru účetní závěrka **podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv organizace Knihovna AV ČR, v.v.i. k 31.12.2021 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící 31.12.2021** v souladu s českými účetními předpisy.

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech, nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 537/2014 a standardy Komory auditorů České republiky pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA), případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na Organizaci nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Ostatní informace uvedené ve výroční zprávě

Ostatními informacemi jsou v souladu s § 2 písm. b) zákona o auditorech informace uvedené ve výroční zprávě mimo účetní závěrku a naši zprávu auditora. Za ostatní informace odpovídá [statutární orgán] Organizace.

Náš výrok k účetní závěrce se k ostatním informacím nevztahuje. Přesto je však součástí našich povinností souvisejících s ověřením účetní závěrky seznámit se s ostatními informacemi a posoudit, zda ostatní informace nejsou ve významném (materiálním) nesouladu s účetní závěrkou či s našimi znalostmi o účetní jednotce získanými během ověřování účetní závěrky nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významně (materiálně) nesprávné. Také posuzujeme, zda ostatní informace byly ve všech významných (materiálních) ohledech vypracovány v souladu s příslušnými právními předpisy. Tímto posouzením se rozumí, zda ostatní informace splňují požadavky právních předpisů na formální náležitosti a postup vypracování ostatních informací v kontextu významnosti (materiality), tedy zda případné nedodržení uvedených požadavků by bylo způsobitelné ovlivnit úsudek činěný na základě ostatních informací.

Na základě provedených postupů, do míry, již dokážeme posoudit, uvádíme, že

- ostatní informace, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce, jsou ve všech významných (materiálních) ohledech v souladu s účetní závěrkou a

- ostatní informace byly vypracovány v souladu s právními předpisy

Dále jsme povinni uvést, zda na základě poznatků a povědomí o Organizaci, k nimž jsme dospěli při provádění auditu, ostatní informace neobsahují významné (materiální) věcné nesprávnosti. **V rámci uvedených postupů jsme v obdržených ostatních informacích žádné významné (materiální) věcné nesprávnosti nezjistili.**

Odpovědnost ředitele a dozorčí rady Organizace za účetní závěrku

Ředitel Organizace odpovídá za sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy, a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky je ředitel Organizace povinen posoudit, zda je Organizace schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky záležitosti týkající se jejího nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky, s výjimkou případů, kdy ředitel plánuje zrušení Organizace nebo ukončení její činnosti, respektive kdy nemá jinou reálnou možnost než tak učinit.

Za dohled nad procesem účetního výkaznictví v Organizaci odpovídá dozorčí rada.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky

Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující náš výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vznikat v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je naší povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody (koluze), falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol ředitelem.
- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem Organizace relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost jejího vnitřního kontrolního systému.
- Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti ředitel Organizace uvedl v příloze účetní závěrky.
- Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky ředitelem a to, zda s ohledem na shromážděné důkazní informace existuje významná (materiální) nejistota vyplývající z událostí nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost Organizace nepřetržitě trvat. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností upozornit v naší zprávě na

informace uvedené v této souvislosti v příloze účetní závěrky, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Naše závěry týkající se schopnosti Organizace nepřetržitě trvat vycházejí z důkazních informací, které jsme získali do data naší zprávy. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že Organizace ztratí schopnost nepřetržitě trvat.

- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

Naší povinností je informovat ředitele a dozorčí radu mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

22HLAV s.r.o.
 člen mezinárodní asociace nezávislých profesionálních firem
 MSI Global Alliance, Legal & Accounting Firms
 Všebořická 82/2, 400 01 Ústí nad Labem
 evidenční č. KAČR 277

V Praze, dne 4.dubna 2022

Digitally signed by Ing. Kamila Neradová
 DN: C=CZ,
 CN=22HLAV s.r.o., OU=0, CN=Ing. Kamila Neradová, SN=Neradová, G=Kamila,
 SERIALNUMBER=P724597
 Reason: I am the author of this document
 Location: your signing location here
 Date: 2022.04.04 07:54:50+0200
 Post PDF Header Version: 11.1.0

Ing. Kamila Neradová
 evidenční č. KAČR 2091

22HLAV
audit&consult

MSI Global Alliance
Independent Member Firm

Nedílnou součástí této zprávy jsou následující přílohy:

1. Rozvaha k 31.12.2021
2. Výkaz zisku a ztráty za období 1.1.2021 – 31.12.2021
3. Příloha v účetní závěrce za období 1.1.2021 – 31.12.2021

22HLAV s.r.o., IČ 64052907, Spisová značka C 10016 vedená u KS v UL, evidenční č. KAČR 277, osvědčení KDPČR
sídl: Všebořická 82/2, 40001 Ústí nad Labem, pobočka: Doudlebská 1699/5, 14000 Praha 4
Tel.: +420 474745134, +420 230 234 554, E-mail: info@22hlav.cz, Web: <http://www.22hlav.cz>

Knihovna AV ČR, v. v. i., Národní 1009/3, 110 00 PRAHA, Česká republika

Rozvaha

Sestaveno k 31.12.2021

(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

IČO
67985971

Číslo	Název	Číslo řádku	Stav	
			k 01.01.2021	k 31.12.2021
A	A.Dlouhodobý majetek celkem	001	155 082	145 898
A.I	I.Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	002	12 077	13 345
A.I.2	2.Software	004	11 087	12 982
A.I.4	4.Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	006	17	17
A.I.6	6.Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	008	974	347
A.II	II.Dlouhodobý hmotný majetek celkem	010	260 492	255 613
A.II.1	1.Pozemky	011	149	149
A.II.3	3.Stavby	013	160 724	162 136
A.II.4	4.Hmotné movité věci a jejich soubory	014	96 346	91 194
A.II.7	7.Drobný dlouhodobý hmotný majetek	017	1 984	1 827
A.II.9	9.Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	019	1 289	306
A.IV	IV.Oprávký k dlouhodobému majetku celkem	028	-117 487	-123 060
A.IV.2	2.Oprávký k softwaru	030	-10 204	-10 562
A.IV.4	4.Oprávký k DDNM	032	-17	-17
A.IV.6	6.Oprávký ke stavbám	034	-41 232	-44 614
A.IV.7	7.Oprávký k sam. movitým věcem a souborům hm. mov. věci	035	-64 050	-66 040
A.IV.10	10.Oprávký k DDHM	038	-1 984	-1 827
B	B.Krátkodobý majetek celkem	040	35 934	38 748
B.I	I.Zásoby celkem	041	97	88
B.I.1	1.Materiál na skladě	042	97	88
B.II	II.Pohledávky celkem	051	4 680	6 513
B.II.1	1.Odběratelé	052	185	347
B.II.4	4.Poskytnuté provozní zálohy	055	1 816	1 902
B.II.5	5.Ostatní pohledávky	056	8	8
B.II.6	6.Pohledávky za zaměstnanci	057	67	125
B.II.10	10.Daň z přidané hodnoty	061		35
B.II.17	17.Jiné pohledávky	068	93	89
B.II.18	18.Dobadné účty aktivní	069	2 511	4 008
B.III	III.Krátkodobý finanční majetek celkem	071	30 316	31 498
B.III.1	1.Peněžní prostředky v pokladně	072	70	98
B.III.2	2.Ceniny	073	2	36
B.III.3	3.Peněžní prostředky na účtech	074	30 244	31 363
B.IV	IV.Jiná aktiva celkem	079	842	649
B.IV.1	1.Náklady příštích období	080	842	649
	AKTIVA CELKEM	082	191 016	184 646

Rozvaha

Sestaveno k 31.12.2021

(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

IČO
67985971

Číslo	Název	Číslo řádku	Stav	
			k 01.01.2021	k 31.12.2021
A	A.Vlastní zdroje celkem	083	176 013	168 061
A.I	I.Jmění celkem	084	175 074	167 535
A.I.1	1.Vlastní jmění	085	155 082	145 898
A.I.2	2.Fondy	086	19 992	21 637
A.II	II.Výsledek hospodaření celkem	088	939	526
A.II.1	1.Účet výsledku hospodaření	089		526
A.II.2	2.Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	090	939	
B	B.Cizí zdroje celkem	092	15 003	16 585
B.III	III.Krátkodobé závazky celkem	103	14 990	16 574
B.III.1	1.Dodavatelé	104	737	1 956
B.III.3	3.Přijaté zálohy	106	42	39
B.III.5	5.Zaměstnanci	108	4 773	4 912
B.III.7	7.Závazky k institucím SZ a VZP	110	2 657	2 608
B.III.9	9.Ostatní přímé daně	112	1 071	702
B.III.10	10.Daň z přidané hodnoty	113	77	240
B.III.12	12.Závazky ze vztahu k SR	115	86	46
B.III.17	17.Jiné závazky	120	3 560	3 797
B.III.22	22.Dohadné účty pasívní	125	1 987	2 276
B.IV	IV.Jiná pasíva celkem	127	13	11
B.IV.1	1.Výdaje příštích období	128	13	11
	PASIVA CELKEM	130	191 016	184 646

Razítko :	Odpovědná osoba (statutární zástupce) : Ing. Magdaléna Vecková	Osoba odpovědná za sestavení : Lenka Kýhosová
	Podpis odpovědné osoby : Ing. Magdaléna Vecková a Vecková <small>Digipodpis Ing. Magdaléna Vecková Číslo: 2022.04.01 13.20.37 +0200</small>	Podpis osoby odpovědné za sestavení :
	Právní forma účetní jednotky : Veřejná výzkumná instituce	Předmět podnikání :
	Kontrolní kód :	Okamžik sestavení : 01.04.2022

Knihovna AV ČR, v. v. I., Národní 1009/3, 110 00 PRAHA, Česká republika

Výkaz zisku a ztrátyOd 01.01.2021 do 31.12.2021
(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

IČO
67985971

Číslo	Položka	Číslo řádku	Činnost		
			Hlavní	Hospodářská	Celkem
<i>A</i>	<i>A. Náklady</i>				
A.I	I. Spotřebované nákupy a nakupované služby	002	36 928		36 928
A.I.1	1. Spotřeba materiálu, energie a ost. neskl. dodávek	003	6 120		6 120
A.I.3	3. Opravy a udržování	005	1 684		1 684
A.I.4	4. Náklady na cestovné	006	177		177
A.I.5	5. Náklady na reprezentaci	007	83		83
A.I.6	6. Ostatní služby	008	28 865		28 865
A.III	III. Osobní náklady	013	63 154		63 154
A.III.10	10. Mzdové náklady	014	47 115		47 115
A.III.11	11. Zákonné sociální pojištění	015	14 264		14 264
A.III.13	13. Zákonné sociální náklady	017	1 775		1 775
A.IV	IV. Daně a poplatky	019	7		7
A.IV.15	15. Daně a poplatky	020	7		7
A.V	V. Ostatní náklady	021	3 508		3 508
A.V.19	19. Kurzové ztráty	025	13		13
A.V.22	22. Jiné ostatní náklady	028	3 494		3 494
A.VI	VI. Odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a OP	029	12 137		12 137
A.VI.23	23. Odpisy dlouhodobého majetku	030	12 137		12 137
	Náklady celkem	039	115 732		115 732

Výkaz zisku a ztrátyOd 01.01.2021 do 31.12.2021
(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

IČO 67985971

Číslo	Název	Číslo řádku	Činnost		
			Hlavní	Hospodářská	Celkem
B	B. Výnosy				
B.I	I. Provozní dotace	041	98 590		98 590
B.I.1	1. Provozní dotace	042	98 590		98 590
B.III	III. Tržba za vlastní výkony a za zboží	047	954		954
B.IV	IV. Ostatní výnosy	048	16 699		16 699
B.IV.8	8. Kurzové zisky	052	51		51
B.IV.9	9. Zúčtování fondů	053	1 400		1 400
B.IV.10	10. Jiné ostatní výnosy	054	15 248		15 248
B.V	V. Tržby z prodeje majetku	055	15		15
B.V.13	13. Tržby z prodeje materiálu	058	15		15
	Výnosy celkem	061	116 258		116 258
C	C. Výsledek hospodaření před zdaněním	062	526		526
D	D. Výsledek hospodaření po zdanění	063	526		526

Razítko :	Odpovědná osoba (statutární zástupce) : Ing. Magdaléna Vecková	Osoba odpovědná za sestavení : Lenka Kýhosová
	Podpis odpovědné osoby : Ing. Magdaléna Vecková <small>Digitalní podpis Ing. Magdaléna Vecková Datum: 2022.04.01 15:26:06 +02:00</small>	Podpis osoby odpovědné za sestavení :
	Právní forma účetní jednotky : Veřejná výzkumná instituce	Předmět podnikání :
		Okamžik sestavení : 01.04.2022

Příloha v účetní závěrce 2021

A. Popis účetní jednotky

Účetní jednotka: Knihovna AV ČR, v. v. i.
 Sídlo: Národní 1009/3, 110 00 Praha 1
 IČO: 67985971
 DIČ: CZ67985971
 Právní forma: veřejná výzkumná instituce (v. v. i.) zapsaná v Rejstříku veřejných výzkumných institucí vedeném MŠMT
 Rozvahový den: 31. 12. 2021
 Účetní závěrku sestavila: Lenka Kýhosová
 Datum sestavení: 01. 04. 2022
 Statutární orgán: Ředitelka Ing. Magdaléna Vecková (jmenována do funkce ředitelky Knihovny AV ČR, v. v. i., od 1. srpna 2017)
 Dozorčí rada (byla ustavena zřizovatelem a má 7 členů)
 Rada instituce (byla zvolena shromážděním výzkumných pracovníků. Má 7 členů, z toho tři členové externí)

Účel vzniku:

Účelem zřízení Knihovny AV ČR, v. v. i., (dále jen KNAV) je uskutečňování vědeckého výzkumu v oblasti vědeckých informací a knihovně, zajišťování informační infrastruktury pro výzkum a poskytování knihovnických, informačních a reprografických služeb pracovním Akademické vědy České republiky a ostatním uživatelům ve sféře vědy a výzkumu.

Předmět činnosti:

Předmět činnosti je upraven zřizovací listinou ve znění dodatků z roku 2007, 2016 a 2020. Zřizovací listina je součástí rejstříku v. v. i. vedeném Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

Předmětem hlavní činnosti KNAV je výzkum v oblasti vědeckých informací a knihovně a poskytování služeb specializované knihovny podle zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon).

KNAV spravuje historický fond knihovny a Záložní knižní fond AV ČR a svou činností přispívá ke zvyšování úrovně poznání a vzdělanosti a k využití výsledků vědeckého výzkumu v praxi. Ve vztahu k uživatelům působí jako univerzální vědecká knihovna, která získává, zpracovává a zpřístupňuje vědeckou literaturu v klasické i elektronické formě a zajišťuje rovněž další služby, zejména evidenci výsledků výzkumu a vývoje a předávání údajů do informačního systému VaV (RIV), rešerše, mezinárodní výpůjčky, tisk, kopírování, digitalizaci, zpracovávání hromadných dat a expertní činnost pro uchování dat a ošetřování knihovnických fondů. Pracovištěm AV ČR poskytuje poradenskou a konzultační pomoc, je střediskem pro výuku a zvyšování odborné kvalifikace jejich knihovnických a informačních pracovníků.

Ve výzkumné oblasti KNAV realizuje základní výzkum v oblasti dějin českého knihtisku a knihoven a zpracovává národní retrospektivní bibliografii cizojazyčných bohemikálních tisků 15. až 18. století. Vydává odborné publikace a časopisy, bibliografie a analytické soupisy starých tisků. Je odborným pracovištěm pro oblast bibliometrie, zajišťuje informační podporu při hodnocení výzkumné činnosti ústavů AV ČR a rozvíjí informační infrastrukturu a informační systémy pro zpřístupňování, efektivní využívání a dlouhodobou archivaci digitálních dokumentů a dat.

V rámci předmětu své činnosti KNAV rozvíjí mezinárodní spolupráci a pořádá odborná setkání, konference, semináře a workshopy, provádí popularizaci a propagaci vědy. Jako infrastrukturu výzkumu zajišťuje podle možností ubytování svým zaměstnancům a hostům. Úkoly realizuje samostatně i ve spolupráci s vysokými školami a dalšími vědeckými a odbornými institucemi.

KNAV neprovozuje žádnou další činnost dle zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích.

B. Zřizovatel a vznik

Zřizovatelem KNAV je Akademie věd ČR.

KNAV působí v současné právní formě od 1. 1. 2007 na základě zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích.

C. Účetní období: 1. 1. 2021 – 31. 12. 2021

D. Použité účetní metody a zásady účetnictví

- KNAV zpracovala účetní závěrku za rok 2021 v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších dodatků a v souladu s vyhláškou č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví v platném znění.

Účetnictví respektuje obecné účetní zásady, především zásadu o oceňování majetku historickými cenami, zásadu účtování ve věcné a časové souvislosti, zásadu opatrnosti a předpoklad o schopnosti účetní jednotky pokračovat ve svých aktivitách. Údaje v této účetní závěrce jsou vyjádřeny v tisících v korunách českých (Kč).

- **Způsoby zpracování účetních záznamů**

KNAV využívá pro zpracování finančního účetnictví informačně ekonomický systém IFIS společnosti BBM a pro zpracování mzdového účetnictví mzdový systém EGJE společnosti Elanor.

- **Způsoby a místa úschovy účetních záznamů**

Účetní záznamy jsou zálohovány v elektronické verzi na základě servisní smlouvy uzavřené se Střediskem společných činností AV ČR, v. v. i. Současně KNAV uschovává účetní záznamy v tištěné podobě, které archivuje v souladu se zákonem o účetnictví v platném znění.

Ochrana elektronických záznamů je prováděna formou zabezpečeného přístupu na server.

- **Způsoby oceňování a odpisování, pokud je jejich znalost významná pro posouzení finanční, majetkové situace a výsledku hospodaření účetní jednotky, odchylkách od účetních metod podle § 7 odst. 5 zákona s uvedením vlivu na majetek a závazky, na finanční situaci a výsledek hospodaření účetní jednotky**

Dlouhodobým majetkem se rozumí majetek, jehož doba použitelnosti je delší než jeden rok a jehož ocenění je vyšší než 80 tis. Kč u hmotného a 80 tis. Kč u nehmotného majetku v jednotlivém případě.

Nakoupený dlouhodobý majetek je oceněn pořizovací cenou zvýšenou o náklady související s jeho pořízením. Bezúplatně nabytý majetek se oceňuje reprodukční pořizovací cenou na základě znaleckého posudku.

KNAV odpisuje metodou lineárních rovnoměrných účetních odpisů. Výše odpisu je stanovena vnitřním předpisem. Odpisy jsou účtovány měsíčně jednou dvanáctinou stanovených ročních odpisů. Majetek se začíná odepisovat následující měsíc po zavedení do užívání. Rozhodujícím okamžikem pro uvedení majetku do užívání je vystavení protokolu o zařazení majetku do užívání či jiného dokladu, splňujícího náležitosti účetního dokladu. Odpisy se zaokrouhlují na celé Kč nahoru. Odpisy jsou účtovány v souladu s § 38 vyhlášky č. 504/2002 Sb. na účet 551 souvztažně s účtem oprávek a zároveň je snižováno vlastní jmění na účtu 901 souvztažně s jinými výnosy na účtu 649, resp. v případě majetku pořízeného z vlastních prostředků souvztažně s účtem fondu reprodukce majetku 916.

- **Účtování zásob** prováděno způsobem B – během roku do nákladů, k 31.12. stav materiálu převeden na účet 112.

- **Způsob účtování tvorby a čerpání sociálního fondu**
KNAV používá rozvahový způsob účtování čerpání sociálního fondu. V nákladech organizace je tak evidována tvorba fondu a jeho čerpání je účtováno přímo proti účtu 912 - Sociální fond.
- **Způsob tvorby a výši opravných položek a rezerv za uzavírané účetní období**
V roce 2021 KNAV vytvořila opravné položky a rezervy.
- **Způsoby oceňování použité pro položky aktiv a závazků**
Pro přepočet cizí měny na českou měnu používá KNAV denní kurz ČNB platný ke dni uskutečnění účetního případu. K rozvahovému dni se provádí přepočet aktiv a závazků v cizí měně v kurzu k rozvahovému dni vyhlášeném ČNB.

E. Ocenění reálnou hodnotou

KNAV nemá majetek ani závazky oceňované reálnou hodnotou.

F. Náklady a výnosy mimořádné svým objemem nebo původem

KNAV v roce 2021 vyřadila nedokončenou investici „Výstavba ubyt. zařízení KNAV v Jenštejně“ ve výši 1 264 tis. Kč a sterilizátor knih vě. příslušenství v zůstatkové ceně 1 949 tis. Kč. KNAV v roce 2021 nevykazuje žádné další náklady nebo výnosy, které by byly mimořádné svým objemem či původem.

G. Název jiných účetních jednotek, v nichž je účetní jednotka společníkem s neomezeným ručením

KNAV nedrží žádný podíl v jakékoliv podobě.

H. Jednotlivé položky dlouhodobého majetku v tis. Kč

Název účtu	Číslo účtu	PZ k 1. 1. 2021	Přírůstky	Úbytky	KZ k 31. 12. 2021
Software nad 60 tis	013 0	11 087	1 895	0	12 982
Drobný DNM	018 0	17	0	0	17
PS – Budovy	021 1	157 813	1 412	0	159 225
PS – Stavby	021 2	2 911	0	0	2 911
PS – Energet.hnací str. a zař.	022 3	214	0	104	110
PS – Pracovní stroje a zař.	022 4	6 074	0	4 835	1 239
PS – Přístroje a zvl.tech.zař.	022 5	66 324	1 255	1 043	66 536
PS – Dopravní prostředky	022 6	2 063	0	0	2 063
PS – Inventář	022 7	21 671	0	425	21 246
PS – Drobný DHM 3-40 tis.	028 0	1 984	0	157	1 827
PS – Pozemky	031 0	149	0	0	149
PS – Programové vybavení	041 1	974	1 268	1 896	346
PS – Budovy	042 1	1 288	1 639	2 676	251
PS – přístroje a zvl.tech. vyb.	042 5	0	804	804	0
PS – dopravní prostředky	042 6	0	0	0	0
PS – inventář	042 7	0	55	0	55
PS – výpočetní technika	042 8	0	451	451	0
Oprávký k softwaru nad 60 tis.	073 0	-10 204	0	358	-10 562
Oprávký k DDHM 10-60 tis.	078 0	-17	0	0	-17
Oprávký ke stavbám	081 0	-41 232	0	3 382	-44 614
Oprávký k sam.mov.věcem	082 0	-64 050	6 407	8 396	-66 039
Oprávký k DDHM 3-40 tis.	088 0	-1 984	157	0	-1 827
Celkem Kč					145 898

Opravné položky k majetku nebyly tvořeny. Úroky nebyly zahrnuty do ocenění majetku.

Požizovaný drobný dlouhodobý majetek KNAV je evidován v účetnictví v podrozvahové evidenci a v modulu Majetek systému IFIS v rámci operativní evidence.

I. Odměna auditora za povinný audit

Popis	Částka v tis. Kč
povinný audit	85

J. Název jiných účetních jednotek, v nichž účetní jednotka sama nebo prostřednictvím třetí osoby (jednající jejím jménem a na její účet) drží podíl, tento podíl může být i v podobě držených akcií, s uvedením výše tohoto podílu, u akcií s uvedením počtu, jmenovité hodnoty a druhu těchto akcií, jakož i výše základního kapitálu, vlastního jmění, fondů a zisku nebo ztráty této jiné účetní jednotky za minulé období
KNAV nedrží žádný podíl v jakékoliv podobě.

K. Přehled splatných závazků pojistného:

KNAV neeviduje k 31. 12. 2021 žádné splatné závazky ČSSZ na pojistné na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, zdravotním pojišťovnám na veřejném zdravotním pojištění ani nemá žádné evidované daňové nedoplatky u příslušných finančních orgánů. Zákonné odvody z titulu výplat za 12/2021 byly uhrazeny v 01/2022.

L. Počet a jmenovitá hodnota akcií nebo podílů, nebo nemají-li jmenovitou hodnotu, informace o jejich ocenění, cenné papíry a dluhopisy

KNAV v roce 2021 neeviduje žádné akcie či podíly, nehospodaří s žádnými majetkovými cennými papíry, ani nehospodaří s žádnými vyměnitelnými a prioritními dluhopisy.

M. Částky dlužné, které vznikly v daném účetním období a zbytková doba jejich splatnosti k rozvahovému dni přesahuje 5 let

KNAV neeviduje žádné dlužné částky, které vznikly v daném účetním období a zbytková doba jejich splatnosti k rozvahovému dni přesahuje 5 let. KNAV neeviduje žádné pohledávky 180 dnů po splatnosti. Po splatnosti neeviduje KNAV žádné závazky.

N. Celková výše finančních nebo jiných závazků, které nejsou obsaženy v rozvaze (bilanci)

KNAV nemá žádné finanční nebo jiné závazky neobsažené v rozvaze v roce 2021.

O. Výsledek hospodaření v členění podle hlavní a hospodářské činnosti a pro účely daně z příjmů

V roce 2021 provozovala KNAV jen hlavní činnost a výsledek hospodaření z této činnosti v roce 2021 činí 526 tis. Kč.

V roce 2021 nebyl hospodářský výsledek ovlivněn způsoby oceňování finančního majetku.

P. Počet pracovníků

- Průměrný evidenční přepočtený počet pracovníků v členění podle kategorií**

KNAV v roce 2021 evidovala 88,10 průměrných přepočtených pracovníků.

Rozbor dle kategorií pracovníků:

Kategorie	Vědecký pracovník	Odborný prac. VaV-VŠ	Odborný prac.- s SŠ a VOŠ	Odborný prac.- VaV s SŠ a VOŠ	THP pracovník	Dělnické profese
Prům. přepočtený počet pracovníků	3,34	38,66	32,92	7,65	1,95	3,58

- **Osobní náklady za účetní období v členění podle výkazu zisku a ztráty u položek – mzdové náklady, ostatní sociální náklady**

Osobní náklady	Částka v tis. Kč
Mzdy	36 421
Odměny	3 650
Odměna za funkci v radě v. v. i.	240
Odstupné a odchodné	89
OON	6 544
Náhrady při DNP	171
Zákonné sociální náklady	1 775
ZP, SP pojištění	14 264
celkem	63 154

- **Údaje o počtu a postavení zaměstnanců (pokud jsou zároveň členy statutárních, kontrolních nebo jiných orgánů určených statutem, stanovami nebo zřizovací listinou)**
Orgány KNAV jsou dle § 16 zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích: ředitel, dozorčí rada KNAV a rada KNAV.
 - Ředitelka je vedoucím vědeckým pracovníkem
 - 4 interní členové rady KNAV jsou voleni shromážděním výzkumných a odborných pracovníků KNAV
 - 1 interní člen dozorčí rady KNAV je jmenován Akademickou radou AV ČR z řad zaměstnanců KNAV.

- Q. Výše odměn a funkčních požitků orgánů z titulu funkce**
V roce 2021 byly vyplaceny odměny statutárním, kontrolním a jiným orgánům KNAV v celkové výši 612 tis. Kč. Sjednané a vzniklé dluhy ohledně požitků bývalých členů těchto orgánů nejsou.
- R. Účast členů (statutárních kontrolních nebo jiných orgánů účetní jednotky určených statutem, stanovami nebo jinou zřizovací listinou) a jejich rodinných příslušníků v osobách, s nimiž účetní jednotka uzavřela za vykazované účetní období obchodní smlouvy nebo jiné smluvní vztahy.**
PhDr. Martin Steiner – Slovanský ústav AV ČR, v. v. i.
Ing. Magdaléna Vecková – KuVe s.r.o.
- S. Výše záloh a úvěrů, poskytnutých členům orgánů uvedených v písmenu q), s uvedením úrokové sazby, hlavních podmínek a případně proplacených částek**
KNAV neeviduje v roce 2021 žádné zálohy a úvěry poskytnuté členům orgánů uvedených v písmenu q).
- T. Způsob zajištění základu daně z příjmů**
Pro zjištění daňového základu je postupováno v souladu se zákonem č. 586/1992 Sb., zákon o dani z příjmu v platném znění.
KNAV má tzv. široký základ daně a v roce 2021 uplatnila slevy na dani podle §35 zákona o daních z příjmů v zákonné výši a snížila základ daně dle podle §20 odst. 7 zákona o daních z příjmů (položky snižující základ daně u veřejně prospěšných poplatníků) o 518 tis. Kč, čímž vznikla daňová úspora ve výši 98 tis. Kč.
KNAV za rok 2021 nemá daňovou povinnost. Daň z příjmu PO je rovna 0.

- U. Významné položky z rozvahy (bilance) nebo výkazu zisku a ztráty, u kterých je uvedení podstatné pro hodnocení finanční a majetkové situace a výsledku hospodaření účetní jednotky, pokud tyto informace nevyplývají přímo ani nepřímo z rozvahy (bilance) a výkazu zisku a ztráty

Rozbor dotace SÚ 691

Zdroj	tis. Kč	počet projektů / VZ
AV ČR – podpora VO	37 090	
AV ČR – na zajištění činnosti	40 818	
Grant GA ČR	0	
Grant TA ČR	642	1
MK – VISK	2 930	6
MK – NAKI	8 511	4
MŠMT - EURAXESS	5 325	1
MŠMT – VVI Clariah	2 177	1
EK – CLARIAH OP VVV	40	1
EK – EOD OPEN	417	1
NF Nahráno-Otevřeno	640	1
Celkem	98 590	

Dotace Evropské komise – projekt EOD OPEN

Projekt EOD OPEN byl zahájen v 11/2019. Zálohová dotace byla přijata v 02/2020 ve výši 37 tis. EUR. 1. monitorovací zpráva byla předložena v 10/2021, 2. monitorovací zpráva bude předložena v 10/2023. K závěrečnému vyúčtování dojde v 1. pol. 2024. Projekt byl prodloužen do 30. 10. 2024 bez navýšení prostředků. K závěrečnému vyúčtování dojde k 30. 10. 2024. Celkový rozpočet pro KNAV činí 183 tis. EUR. KNAV se podílí spoluúčastí 50% na tomto projektu.

Dotace Evropské komise – projekt CLARIAH OP VVV

Projekt CLARIAH OP VVV je realizován ve spolupráci s Univerzitou Karlovou, která je příjemcem dotace. KNAV je spoluřešitelem. KNAV přijala v roce 2020 zálohovou dotaci ve výši 2 523 tis. Kč, základ této dotace tvoří investiční prostředky. Zprávy o realizaci se předkládají v půlročních intervalech. Projekt bude ukončen v 12/2022 a následně bude vyúčtován poskytovateli dotace. KNAV se podílí spoluúčastí 5% na tomto projektu.

Dotace NF Nahráno-Otevřeno

Poskytovatelem dotace je MK ČR. Příjemcem dotace je Muzeum umění Olomouc, KNAV působí jako partner projektu. Projekt je naplánován na období 2021 - 2024. Celková výše rozpočtu pro KNAV činí 2 836 tis. Kč. Monitorovací zprávy probíhají ve čtyř-měsíčních intervalech tj. 12/2021, 4/2022, 8/2022 atd.

Vlastní jmění a fondy v tis. Kč

Název účtu	Číslo účtu	PZ k 1. 1. 2021	Úbytky	Přirůstky	KZ k 31. 12. 2021
Jmění celkem	901x	155 082	13 801	4 617	145 898
Sociální fond	9120	254	128	163	289
Příděl do SF	9121	0	0	805	805
Příspěvky na stravování	9122001	0	582	0	-582
Ostatní čerpání	912211	0	60	0	-60
Penzijní připojištění	912221	0	174	0	-174
Rezervní fond-příděl ze zisku	9141	964	0	789	1 753
Fond účelově určených prostředků	9153x	5 312	1 460	2 084	5 936
FRM-tvorba FRM z odpisů	9161	13 462	0	206	13 668
				Celkem Kč	167 533

V. Přehled o poskytnutých darech a dárcích

V roce 2021 přijala KNAV knižní dary v hodnotě 317 tis. Kč a KNAV neposkytla žádné knižní ani jiné dary.

W. Přehled informací o veřejných sbírkách podle zvláštního předpisu (zákon č.117/2001 Sb. o veřejných sbírkách) – uvedení účelu a výše vybraných částek

V roce 2021 nebyly vybírány žádné veřejné sbírky.

X. Způsob vypořádání výsledku hospodaření z předcházejících účetních období (rozdělení zisku)

Zisk z roku 2020 ve výši 939 tis. Kč byl na základě rozhodnutí Rady Knihovny AV ČR, v. v. i. rozdělen do rezervního fondu (ve výši 789 tis. Kč) a do sociálního fondu (ve výši 150 tis. Kč).

Y. Další údaje (podle zvláštních právních předpisů a rozhodnutí účetní jednotky), které nejsou v příloze uvedeny, ale mají významnou vypovídající schopnost o ekonomické činnosti účetní jednotky

V roce 2021 jsou všechny podstatné údaje, jež vypovídají o ekonomické činnosti, zachyceny v předchozích bodech.

Statutární orgán účetní jednotky ujišťuje uživatele účetní závěrky, že k zaúčtování byly předloženy veškeré účetní doklady týkající se účetního období 1. 1. – 31. 12. 2021 a že byly podány pravdivé a úplné informace potřebné k provedení účetních záznamů. Stav majetku a závazků v rozvaze byly ověřeny inventarizací k rozvahovému dni 31. 12. 2021. Nebyly zjištěny žádné rozdíly. Účetnictví lze považovat za průkazné, úplné a správné. Položky v rozvaze pravdivě a věrně zobrazují finanční situaci účetní jednotky. Statutární orgán prohlašuje, že mezi rozvahovým dnem a okamžikem sestavení účetní závěrky nenastaly žádné významné události (podle § 19 odst.5 zákona o účetnictví v platném znění). Účetní jednotka v roce 2021 neprovedla žádné významné operace s vlivem na posouzení finanční situace účetní jednotky, které nejsou vykázány v rozvaze. Statutární orgán rovněž prohlašuje, že mu nejsou známy žádné skutečnosti ani rizika, které by bránily pokračování v činnosti i v roce 2022.

V Praze dne 01. 04. 2022

Ing. Magdaléna
Vecková

Digitálně podepsal Ing.
Magdaléna Vecková
Datum: 2022.04.01
12:55:10 +02'00'

Ing. Magdaléna Vecková
Ředitelka Knihovny AV ČR, v. v. i.

POUŽITÝ OBRAZOVÝ DOPROVOD – VÝŘEZY

Knihy a dějiny

na titulním listě

Časopis *Knihy a dějiny* 1–2/2021 je dostupný v tištěné podobě a v režimu open access na adrese <https://knihyadejiny.cz>.

Studii Jany Vlachové věnované ikonografii alegorického cyklu v traktátu Masopust doprovází i ilustrace nazvaná *Boj andělů s ďáblíky*.

na str. 2

Ze stejné studie pochází i vyobrazení znázorňující zmrtvýchvstání Krista.

na str. 4

Příspěvek Miroslava Myšáka věnovaný prvotisku Psalterium Olomucense doprovází i fotografie jednoho z dochovaných exemplářů tohoto tisku – detail iniciály s kresbou.

na str. 6

Fragment hudebního rukopisu z 15. století je doprovodnou ilustrací ke studii Dagmar Štefanové věnované notovaným pergamenovým vazbám v Nostické knihovně.

Živá historie

na str. 11–12

V časopise *Živá historie* (č. 12/2021) vyšel několikastránkový rozhovor s Lenkou Veselou zaměřený na její výzkum švédské knižní kořisti. Nejvýraznější součástí bohatého obrazového doprovodu je velká mapa putování knižní kořisti evropským kontinentem.

str. 12

(menší výřez dole) *Knihy ze Strängnäs*, které šly do aukce, byly označeny červeným číslem.

Historický knižní fond KNAV

na str. 22–23

Péče o sbírku starých a vzácných tisků je soustředěna především na konzervaci a restaurování vybraných exemplářů vzácných tisků. Odborné restaurátorské práce jsou již několik let umožněny díky dotačnímu programu Ministerstva kultury VISK 6 a projektu Prvotisky a staré tisky z fondu KNAV (restaurování a digitalizace) VI. Výběr z fotodokumentace provedených prací zachycuje stav knih před restaurováním: vlevo zadní předsádka tisku z roku 1574, vpravo kniha z roku 1733.

na str. 27–29

Součástí podrobných restaurátorských zpráv jsou kromě fotodokumentace třeba i zbytky nití z původního šití knižního bloku, fragmenty pergamenových přelepů hřbetu a drobné nečistoty vyjmuté z bloku během mechanického čištění. Zde konkrétně jde o dokumentaci nálezů z prvotisku z roku 1496.

Seminář pro pracovníky knihoven a SVI ústavů AV ČR

na str. 32–33

Součástí semináře, uspořádaného online formou 3. 5., byl i příspěvek Markéty Herudkové s názvem *Digitální knihovny a zpřístupnění publikační činnosti ústavů AV ČR*. Program semináře a všechny prezentace jsou volně dostupné na <https://knav.cz/av-cr/2021-05>.

E-ilustrace

na str. 34–35

Webová stránka <https://e-ilustrace.cz> vznikla k projektu Česká knižní ilustrace v raném novověku (e-ilustrace.cz). V roce 2021 byl projekt podpořen Technologickou agenturou ČR a KNAV je jeho hlavním příjemcem a řešitelem. Cílem je zpřístupnit obrazový materiál ve starých tiscích vydaných v českých zemích a vytvořit virtuální badatelské prostředí pro studium knižní ilustrace za pomoci digitálních nástrojů, které poskytnou nový pohled na vizuální a materiální kulturu raného novověku v českých zemích. Více o projektu najdete na webu nebo na str. 14 této výroční zprávy.

Týden Akademie věd ČR

na str. 37, 40–41

V sobotu 6. 11. nabídla KNAV veřejnosti workshopy *Proměny Dafné pro zvědavé ilustrátory (pro děti)* a *Proměny Dafné (pro dospělé)*. Markéta Kučerová z Knihovědného oddělení seznámila účastníky workshopů s příběhem *Dafné*, jak jej známe z Ovidiových *Proměn* a jak jej můžeme chápat v dnešní době. Fotografie zachycují průběh dětského workshopu.

na str. 42

Do areálu KNAV v Jenštejně se 1. 11. vydali geocachingoví nadšenci, kteří si mezi sebou vyměňovali své zkušenosti. Zároveň se seznámili s druhy dokumentů uložených v depozitáři a s moderními digitalizačními technologiemi, díky kterým se KNAV mohla mimo jiné zapojit do úspěšného mezinárodního projektu EODOPEN (eBooks-On-Demand-Network Opening Publications for European Netizens).

Literární soutěž IluStory

na str. 46–47

Grafická podoba webu <https://ilustory.cz> k druhému ročníku literární soutěže (6. 9. – 10. 10. 2021). Soutěž tentokrát přilákala 267 autorů, kteří zaslali svoje povídky. Hlavním motivem soutěže byla ilustrace Ovidiových *Proměn* k příběhu *Dafné* prchající před Apollónem.

na str. 50–51

Zmírnění proticovidových opatření na podzim 2021 umožnilo uspořádat slavnostní předávání cen vítězům soutěže. Konalo se 6. 11. 2021 ve studovně KNAV. Fotografie vlevo zachycuje organizační tým večera i celé soutěže, vpravo úvodní řeč ředitelky KNAV Magdalény Veckové, která je i jednou ze sedmi členů a členek poroty IluStory. Více informací o IluStory lze najít na webu <https://ilustory.cz> a na straně 39 této výroční zprávy.

Knihovědní detektivové

na str. 54–55

Zcela novou aktivitou v oblasti popularizace knihovědního oboru se stali *Knihovědní detektivové* – animovaný seriál a obsáhlý web s doprovodnými materiály a programem.

Fotografie zde dokumentuje přípravné práce, kdy byly pro 3D použití v seriálu nasnímány vybrané tisky z historického knižního fondu KNAV.

na str. 57 a 58

Obrazové úryvky z prvního dílu seriálu, který měl premiéru 1. 12. 2021. Divákům představil osud Narcise z Ovidiových *Proměn* a osobnost Alda Manuzia. Více informací o *Knihovědních detektivích* je na straně 38 této výroční zprávy. Všechny publikované díly a doprovodný obsah najdete na webu <https://knihovedni-detektivove.cz>.

Knihovna AV ČR, v. v. i.

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2021

Připravili: Z. Chmelařová, T. Jandera, M. Krahulcová, M. Lhoták, T. Madarová, M. Vecková, L. Veselá

Foto: Zdeněk Tichý

Grafická úprava: Anna Issa Šotolová (www.imagery.cz)

© Knihovna AV ČR, v. v. i., 2022

Vydala Knihovna AV ČR, v. v. i., Národní 3, 110 00 Praha 1

Praha, červen 2022

978-80-86675-38-1

www.knav.cz

